

Glasnik

ISSN 2623-971X

HRVATSKOG STRUKOVNOG SINDIKATA MEDICINSKIH SESTARA-MEDICINSKIH TEHNIČARA Zagreb, prosinac 2022.

STR. 3

**NOVI TEMELJNI KOLEKTIVNI UGOVOR ZA SLUŽBENIKE I
NAMJEŠTENIKE U JAVNIM SLUŽBAMA ZAKLJUČEN 6. SVIBNJA
2022. S POČETKOM PRIMJENE 1. SVIBNJA 2022. GODINE**

VAŽNA NOVINA U NOVOM TKU-u RAZLIKOVANJE ČLANA OD NEČLANA SINDIKATA

SANJA ŠPREM,
ČELNICA MATICE HRVATSKIH SINDIKATA

**Imamo jasan
plan o tome
kako djelovati
i jačati Maticu**

STR. 16

IRIS MARIN PRIŽMIĆ, SINDIKALNA
POVJERENICA KBC-a SPLIT

**Snaga Sindikata
u broju je
njegovih članova**

STR. 5.

HAROLT PLACENTO, SINDIKALNI
POVJERENIK OŽB-a NAŠICE

**Isplate razlike
prekovremenih
sati u OŽB Našice
su riješene**

STR. 10.

LIDIJA GAVIĆ,
POVJERENICA HSS MS-MT-a
OSJEČKOG KBC-a

**Neće se nitko drugi
zauzeti za nas, moramo
sami za sebe**

STR. 7

IVICA BRAČKO, SINDIKALNI
POVJERENIK NASTAVNOG
ZAVODA ZA HITNU
MEDICINU VARAŽDINSKE
ŽUPANIJE

**Postao sam sindikalist
s ambicijom da
informacije i pomoć
bude prihvatljivi i
dostupni svima u struci**

STR. 14

DRAŽENKA DROBEĆ,
SINDIKALNA POVJERENICA
HSS MS-MT-a U
NEUROPSIHIJATRIJSKOJ
BOLNICI „DR. IVAN BARBOT“
U POPOVAČI

**Stručna služba našeg
sindikata uvijek nam je
dostupna**

STR. 12

Uvodnik

Dragi i poštovani članovi HSS MS-MT-a, dragi čitatelji,

svi imamo određene asocijacije na godišnja doba, od rođendana, godišnjica, odmora, putovanja. Svako godišnje doba nudi i budi nešto posebno u našim životima.

Ako pogledamo sindikalnu scenu, ona obitava raznim aktivnostima prožeta kroz sva godišnja doba. Veseli proljetni i ljetni dani, primamljiva jesen i relativno mirni zimski dani ove su godine bili rezervirani za - kako mi to volimo nazvati - konstruktivne, a često i žustre rasprave pregovaračkih strana u obrani i povećanju prava radnika s jedne te obrani državnog proračuna s druge strane.

Ove godine, svako godišnje doba u našem radu bio je baš pravi izazov.

Godinu smo počeli pregovorima za novi Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama (TKU), a završili potpisivanjem Dodatka TKU-u.

Čvrstog stava i hladne glave zahtijevali smo rast osnovice u 2022.

Pandemiju COVID-a 19 nismo zaboravili, a nismo se ni dan-danas oporavili, kad eto, ruska invazija na Ukrajinu uzdrmala gospodarski jaku Europu i donijela inflaciju koja je, baš poput COVID-a 19, postala glavna tema mnogih rasprava.

U proljeće smo uspjeli potpisati novi TKU s povećanjem osnovice od 4 posto te dogovorili nastavak razgovora o materijalnim pravima na jesen ove godine. I razigrano proljeće i toplo ljeto nisu uspjeli otopiti inflaciju koja je, jasno, dovela u pitanje naše „potrošačke košarice“. Činjenica jest da su naše plaće gubile utrku s povećanjem cijena te su svi ekonomski i statistički pokazatelji upućivali na to da je nužno povećanje plaća.

Sindikati su bili složni u jednome: Rast plaća je nužan i nema alternativu!

Podosta bi tinte trebalo da se opiše tijek pregovara za rast plaća, no ishod znamo: 31. listopada uspjeli smo dogovoriti povećanje osnovice za plaću i drugih materijalnih prava u ovoj za 6 posto i 2 posto u idućoj godini.

Jesmo li zadovoljni? Naravno, nismo!

Nikada, niti u jednim pregovorima, niti jedna strana nije, niti će ikada biti zadovoljna postignutim.

Međutim, moramo uzeti u obzir da smo djelatnicima javnih službi osigurali povećanje osnovice u razdoblju od 1. svibnja 2022. do 1. travnja 2023., kao i povećanje materijalnih prava.

Sa svakim pregovorima poboljšali smo materijalno stanje naših zaposlenika pa je važno da smo dogovorili nastavak pregovora o osnovici plaće u

rujnu 2023., što će nam omogućiti daljnje povećanje osnovice ili nekih drugih materijalnih prava.

Možemo se složiti da je 2022., godina iza nas, još jedna podosta dinamična godina, a u ovoj 2023. čekaju nas pregovori za naš granski strukovni Kolektivni ugovor za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja te s velikim iščekivanjem čekamo i novi Zakon o radu koji nam donosi brojne novine.

*U maglovitu jesen 2022. godine, upravo u vrijeme Dana sjećanja na žrtve Domovinskog rata, svjetlo dana ugledala je knjiga *Srcem za ranjenu Hrvatsku*, medicinske sestre i medicinski tehničari u Domovinskom ratu – svjedočenja, autora Ivice Radoša, a nakladnik je naš Sindikat.*

Knjiga je prožeta snažnim pričama medicinskih sestara i tehničara koji zaslužuju poštovanje, baš kao i svi naši heroji

koji su se borili za Lijepu našu.

Srcem za ranjenu Hrvatsku zahvala je i priznanje svim znanim i neznanim medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima za njihov samozatajan rad u najtežim trenucima.

I za kraj, iako nas očekuje izazovna 2023. godina u svakom segmentu rada i života, svima Vama od srca zahvaljujem na dosadašnjoj suradnji, a u novoj godini na prvome mjestu želim Vama i Vašim obiteljima zdravlja. Kada imamo to bogatstvo, onda ćemo lako premostiti barijere i nositi se sa svim izazovima. U zdravlju, zajedništvu i solidarnosti svi ciljevi su ostvarivi.

Neka Vam svaki dan proljeća, ljeta, jeseni i zime nove nam 2023. godine budu zdravi, mirni i optimistični.

Anica Prašnjak,
predsjednica
GV-a HSS MS-MT-a,
20. prosinca 2022. godine

NOVI TEMELJNI KOLEKTIVNI UGOVOR ZA SLUŽBENIKE I NAMJEŠTENIKE U JAVNIM SLUŽBAMA ZAKLJUČEN 6. SVIBNJA 2022. S POČETKOM PRIMJENE 1. SVIBNJA 2022. GODINE

Iznimno važna novina u novom TKU-u je odredba koja se odnosi na razlikovanje člana od nečlana sindikata u smislu materijalnih prava koja ugovori sindikat

Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama (u daljnjem tekstu Temeljni kolektivni ugovor), zaključen je 6. svibnja 2022. godine (NN br. 56/22), a kao dan početka njegove primjene utvrđen je 1. svibnja 2022. godine.

Naime, prijašnji važeći Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama (u daljnjem tekstu: TKU 2017.) istekao je 30. studenoga 2021. godine te su počeli vrlo teški pregovori za novi Temeljni kolektivni ugovor koji su okončani u svibnju potpisivanjem novog Temelnog kolektivnog ugovora.

Izmjene u odnosu na TKU 2017.

Odredbama novog Temelnog kolektivnog ugovora uvedene su neke novine ili promjene u odnosu na TKU 2017., zatim promjene novčanih iznosa temeljem materijalnih prava koja zaposlenicima pripadaju, a neke odredbe Temelnog kolektivnog ugovora ustvari su dopuna odredbi TKU-a 2017. i njima se nastoji detaljnije urediti njihova primjena jer se tijekom primjene pokazalo da ih je potrebno dodatno razraditi, i to tako da se smanji potreba Povjerenstva za tumačenje Temelj-

Nakon što na snagu stupe zakonske odredbe koje čine temelj i dopuštaju razlikovanje člana od nečlana sindikata pri primjeni prava iz kolektivnih ugovora, ugovorne strane će, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu takvih zakonskih odredaba, početi s pregovorima o izmjenama i dopunama ovoga Ugovora o mogućnosti da se pojedina materijalna i/ili nematerijalna prava ugovore samo za članove sindikata, odnosno da se ona za članove sindikata ugovore u većem iznosu, odnosno većoj razini nego za nečlanove sindikata

nog kolektivnog ugovora za njihovim tumačenjem.

Tako u odnosu na TKU 2017. novina je odredba prema kojoj će ugovorne strane, ako tijekom važenja Temelnog kolektivnog ugovora stupi na snagu novi posebni propis o plaćama u državnoj odnosno javnim služ-

bama, u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu novog propisa o plaćama, početi s pregovorima o izmjenama i dopunama ovoga Ugovora zbog njegova usklađivanja s novim posebnim propisom.

Jedna od promjena odnosi se na produženu primjenu pravnih pravila koja je ugo-

vorena u duljem razdoblju u odnosu na prijašnje, odnosno nakon isteka roka na koji je sklopljen Temeljni kolektivni ugovor; u njemu sadržana pravna pravila kojima se uređuje sklapanje, sadržaj, prava i obveze iz radnog odnosa te u vezi s radnim odnosom, kao i prestanak radnog odnosa i dalje se primjenjuju u razdoblju od šest mjeseci od isteka roka na koji je bio sklopljen Ugovor (prije tri mjeseca).

Detaljniji izračun naknade za godišnji

Odredbe o godišnjem odmoru nisu se znatnije mijenjale u smislu ostvarivanja prava na godišnji odmor. Međutim, detaljnije je uređen izračun naknade plaće za godišnji odmor, kao i situacija izračuna naknade plaće zaposleniku za vrijeme godišnjeg odmora u slučaju kada je zaposlenik u razdoblju koje je prethodilo korištenju godišnjeg odmora iz nekog razloga ostvarivao pravo na naknadu plaće.

Navedeno je izazvalo određene probleme u sustavu zdravstva, ali je nakon pismenog i usmenog zahtjeva Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara – medicinskih tehničara, Ministarstvo zdravstva uputilo naputak o postupanju zdravstvenim ustanovama, a i Povjerenstvo za tumačenje Temelnog kolektivnog ugovora navedenu je odredbu tumačilo.

U vezi s osnovicom za obračun plaće, Temeljnim kolektivnim ugovorom ugovoreno je da od 1. svibnja 2022. godine osnovica iznosi 6.286,29 kuna bruto (uvećanje od 4 % u odnosu na dosadašnju osnovicu) i primjenjuje se počevši s plaćom za svibanj 2022. godine koja se isplaćuje u lipnju 2022. godine. O visini osnovice za izračun plaće ugovorne strane obvezale su se svake godine početi pregovore prije donošenja Državnog proračuna Republike Hrvatske za sljedeću godinu pa će, u slučaju dogovora, osnovicu ugovoriti Dodatkom.

Također su se obvezale do kraja rujna 2022. godine pristupiti pregovorima o visini osnovice za 2023. godinu u skladu s ekonomskim okolnostima i kretanjima gospodarskih

Dodatakom I Temeljnog kolektivnog ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama ugovoreno je: povećanje osnovice za obračun plaće za 6 % od 1. listopada 2022. godine, isplata u studenome 2022. godine, povećanje osnovice za obračun plaće za 2 % od 1. travnja 2023. godine, isplata u svibnju 2023. godine te nastavak pregovora za korekciju osnovice za 2023. godinu u trećem tjednu rujna 2023. godine. Naravno, ako situacija po pitanju inflacije bude to zahtijevala, pregovori mogu početi i prije

pokazatelja te su, u skladu s navedenim, pregovori počeli u drugoj polovici rujna. Do kraja rujna održan je još jedan sastanak pregovaračkih odbora Vlade RH i sindikata javnih službi, a pregovori su se intenzivno nastavili i u listopadu.

Pitanje inflacije

Prije svakog sastanka s pregovaračkim odborom Vlade RH, pregovarački odbor sindikata javnih službi održao je pripremni sastanak na kojem se raspravljalo o svim pitanjima bitnim za provedbu pregovora. Krajem listopada u pregovore se uključio i predsjednik Vlade RH, a okončani su 31. listopada 2022. potpisivanjem Dodatka I Temeljnog kolektivnog ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama.

Njime je ugovoreno: povećanje osnovice za obračun plaće za 6 % od 1. listopada 2022. godine, isplata u studenome 2022. godine, povećanje osnovice za obračun plaće za 2 % od 1. travnja 2023. godine, isplata u svibnju 2023. godine te nastavak pregovora za korekciju osnovice za 2023. godinu u trećem tjednu rujna 2023. godine.

Naravno, ako situacija po pitanju inflacije bude to zahtijevala, pregovori mogu početi i prije. Također je ugovoreno i povećanje materijalnih prava, i to: božićnica 1.750,00

kn (232,27 eura) u 2022. i 2023. godini, regres 1.750,00 kn (232,27 eura) u 2023. godini te dar za djecu 753,45 kn (100 eura) u 2022. i 2023. godini.

Razlikovanje člana/nečlana sindikata

Iznimno važna novina je odredba sadržana u prijelaznim i završnim odredbama Temelnog kolektivnog ugovora, a koja se odnosi na razlikovanje člana/nečlana.

Nakon što na snagu stupe zakonske odredbe koje čine temelj i dopuštaju razlikovanje člana od nečlana sindikata pri primjeni prava iz kolektivnih ugovora, ugovorne strane će, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu takvih zakonskih odredaba, početi s pregovorima o izmjenama i dopunama ovoga Ugovora o mogućnosti da se pojedina materijalna i/ili nematerijalna prava ugovore samo za članove sindikata, odnosno da se ona za članove sindikata ugovore u većem iznosu, odnosno većoj razini nego za nečlanove sindikata.

Kako je došlo do mnogih novina i promjena u novom Temeljnog kolektivnog ugovoru sve zainteresirane članove HSS MS-MT-a molimo da nam se jave u Centralu Sindikata kako bismo im mogli poslati kompletni pregled novosti u Temeljnog kolektivnog ugovoru elektronskom ili običnom poštom.

U odnosu na TKU 2017. novina je i odredba prema kojoj će ugovorne strane, ako tijekom važenja Temelnog kolektivnog ugovora stupi na snagu novi posebni propis o plaćama u državnoj odnosno javnim službama, u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu novog propisa o plaćama, početi s pregovorima o izmjenama i dopunama ovoga Ugovora zbog njegova usklađivanja s novim posebnim propisom

Temeljnim kolektivnim ugovorom ugovoreno je da od 1. svibnja 2022. godine osnovica iznosi 6.286,29 kuna bruto (uvećanje od 4 % u odnosu na dosadašnju osnovicu) i primjenjuje se počevši s plaćom za svibanj 2022. godine koja se isplaćuje u lipnju 2022. godine. O visini osnovice za izračun plaće ugovorne strane obvezale su se svake godine početi pregovore prije donošenja Državnog proračuna Republike Hrvatske za sljedeću godinu pa će, u slučaju dogovora, osnovicu ugovoriti Dodatkom

IRIS MARIN PRIŽMIĆ, SINDIKALNA POVJERENICA PODRUŽNICE KBC-a SPLIT HSS MS-MT-a, GLAVNA SESTRA ODJELA ZA INTEGRATIVNU PSIHIJATRIJU U KBC-u SPLIT

Snaga Sindikata u broju je njegovih članova

Iris Marin Prižmić, glavna sestra Odjela za integrativnu psihijatriju u KBC-u Split, koji je u sklopu Zavoda za socijalnu psihijatriju na Firulama, već je dvije godine povjerenica splitske podružnice HSS MS-MT-a. Iako ima pravo profesionalizirati mjesto povjerenice HSS MS-MT-a, ona, ističe, ne može bez rada na svome Odjelu i bez pacijenata.

Ostali ste raditi na svome Odjelu, ali vodite i podružnicu Sindikata?

Bez obzira na moj angažman u Sindikatu, bilo bi mi žao napustiti posao medicinske sestre; zadovoljstvo mi je raditi svoj posao i baviti se pacijentima. Jedan dan tjedno, srijedom, posvetim se u potpunosti Sindikatu i našim članovima, s tim da me oni u svakom trenutku mogu kontaktirati telefonski. Uvijek sam im dostupna i mogu mi iznijeti bilo kakav problem, što god da ih muči, izraziti svoje želje i slično i sve uredno prenesem u središnjicu Sindikata.

Podružnica okuplja veliki broj medicinskih sestara i medicinskih tehničara, ali medicinske sestre i tehničari odlaze u mirovinu, a zbog one poznate odluke o nezapošljavanju medicinskih sestara, KBC-u Split u ovom trenutku nedostaje 600 medicinskih sestara.

Prema prijedlogu Zakona o radu za članove sindikata materijalna prava moguće je ugovoriti u većem opsegu nego za nečlanove sindikata?

Opravdano je da po Zakonu o radu postoji razlika između članova i nečlanova sindikata. Ovakvo, neki razmišljaju da ne treba biti član Sindikata zato što će, kažu, ionako dobiti ono što Sindikat ispregovara. Ne razumiju da je snaga Sindikata upravo u broju njegovih članova; kad nas je više, i reprezentativniji smo, lakše se možemo boriti za zajed-

Poruka mladim kolegicama: snaga je u zajedništvu, što nas ima više, to smo jači i lakše nam je postići ciljeve i boriti se

Mladim medicinskim sestrama pokušavam objasniti koji su zadaci Sindikata, koja je njegova uloga. No, određena skupina ljudi razmišlja na drukčiji način. Pojedinci, naime, govore da će svakako dobiti ono što Sindikat ispregovara i takav se stav prenosi na mlađe kolege. Takav je stav, dakako, pogrešan i, u konačnici, štetan. Nije Sindikat fikcija, iza svih tih prava koja se izbore putem Sindikata stoje ljudi koji se bore za to - za božićnicu i regres koji iznose 1750 kuna izborio se Sindikat, Sindikat je ispregovarao i 10 % povećanja osnovice za izračun plaće u prošloj godini, kao i brojna druga prava - što kroz TKU, što kroz GKU

ničke interese.

Što najviše muči mlađe snage?

Mladi kolege solidno poznaju propise, upućeni su u svoja prava, znaju na što prema propisima imaju pravo, ali kad treba nešto konkretno učiniti, nema ih. Mnogi od njih nisu spremni ni na koji način se izložiti, otvore-

no i zajedno zastupati vlastite interese.

Mladim medicinskim sestrama pokušavam objasniti koji su zadaci Sindikata, koja je njegova uloga. No, određena skupina ljudi razmišlja na drukčiji način. Pojedinci, naime, govore da će svakako dobiti ono što Sindikat ispregovara i takav se stav preno-

si na mlađe kolege. Takav je stav, dakako, pogrešan i, u konačnici, štetan. Pa nije Sindikat nekakva fikcija, iza svih tih prava koja se izbore putem Sindikata stoje ljudi koji se bore za to. Na primjer, za božićnicu i regres koji iznose 1750 kuna izborio se Sindikat, Sindikat je ispregovarao i 10 % povećanja osnovice za izračun

plaće u prošloj godini kao i brojna druga prava - što kroz TKU, što kroz GKU. To je trebalo odraditi, ispregovarati, izboriti se, a onda takvi govore - to bismo mi ionako dobili!?

Zakon o radu u tom smislu svakako treba promijeniti, i to tako da članovi imaju određene benefite koje izbori Sindikat, a nečlanovi nemaju; da članovi imaju pogodnosti za koji se Sindikat izbori, a nečlanovi nemaju. Da nema Sindikata, ne bismo imali brojna prava koja sada imamo i ostvarujemo.

No, ima i mladih koji imaju dobre stavove i prihvaćaju što im kažeš, smatraju da je u redu nešto dati da bi zauzvat više dobili. Poruka mladim kolegicama: snaga je u zajedništvu, što nas ima više, to smo jači i lakše nam je postići ciljeve i boriti se.

Kakav imate odnos s Upravom KBC-a Split?

Otkad sam sindikalna povjerenica podružnice, bile su dvije glavne sestre bolnice. Imala sam i imam dobar odnos i s jednom i s drugom.

Naš ravnatelj je čovjek koji će uvijek saslušati i napraviti sve što može, njegova su nam vrata uvijek otvorena. Uglavnom me usmjeri na glavnu sestru bolnice koja je zaista vrlo susretljiva i uvijek mi stoji na raspolaganju. Mnoge smo probleme zajedno rješavali.

Što je s prekovremenim satima, u vezi s čim se već dugo „lome kolja“?

Prije otprilike godinu dana, u

Plemenita medicinska sestra iz „lipe Žrnovnice“

Iris Marin Prižmić rođena je u Splitu 1973. godine. S ponosom ističe da je podrijetlom iz, kako ističe, lipe Žrnovnice. Završila je srednju medicinsku školu u Splitu i višu medicinsku, također u Splitu, nakon čega je upisala i završila diplomski studij u Zagrebu. Kao mlada medicinska sestra radila je u KBC-u Split za vrijeme Domovinskog rata, na što je osobito ponosna.

ime našega Sindikata s prijedlogom nagodbe otišla sam ravnatelju s našim pravnicima. Rekao je: „U redu, ja to razumijem, ali mi nemamo osiguran novac za to.“ Pokrenuti su sudski postupci, neki su završeni, a neki još u postupku. Dogovoreno je da te isplate prekovremenih, prema presudama, idu određenim redom. Sudovi presuđuju u korist radnika, ali kad je riječ o iznosima, nisu svi isti jer nemaju ni svi isti broj prekovremenih sati, iste plaće, staž, dodatke, porezne osnovice.

Kakav odnos imate sa središnjicom?

Odnos sa središnjicom Sindikata je odličan, suradnja naavidnoj razini. Što god nam treba, stoje na raspolaganju. Znamo mi biti i pomalo naporni, zatrpamo ih pitanjima, no nikad se nisu oglasili na naše upite i molbe. Stvari se stalno mijenjaju pa se u

mnogim situacijama teško snaći, ali naša je središnjica uvijek spremna pomoći i uputiti nas.

A suradnja s Komorom medicinskih sestara?

S našom Komorom, s HUMS-om, dobro surađujemo. Kad naša podružnica organizira neakve akcije, obično se i udružimo. Tako smo za Međunarodni dan sestrinstva 12. svibnja na Rivi organizirali zajedničku akciju mjerenja šećera u krvi, biometrijskog mjerenje, odnosno, da se tako izrazim, biometrijskog prosvjećivanja.

Sindikalno-sportski susreti u Zatonu su dosta popularni?

Naši članovi mogu otići na sindikalno-sportske susrete u Zatonu koji se održavaju svake godine. Za pet dana plati se 950 kuna za puni pansion. To se ne može dobiti nigdje! Sindikat je to ispregovarao. Praktički, to bude mali godišnji odmor po vrlo povoljnim cijenama. Sindikalno-sportski susreti uvijek su iznimno posječeni, to su dani zabave i druženja, ljudi se maknu od svakodnevnih rutina i malo si daju oduška.

Radili ste i u Covid centru sedam mjeseci?

Dva sam puta radila u Covid centru, prvi put tri mjeseca kao dio tima, a drugi put sam vodila jedan od Covid odjela.

Javila sam se dragovoljno, to je bilo 2021. za Uskrs, radila sam u turnusima. Bilo je to zahtjevno i stresno iskustvo. Najteže je gledati kako ljudi umiru. Njeguješ

nekoga, gledaš ga, paziš, ujutro pričaš s njim, a uvečer ga nema... Govorim o ljudima koji su bili na kisiku, uglavnom su to bili stariji ljudi... Prvi put sam bila tri mjeseca u Covid odjelu, onda sam se vratila na svoj odjel pa ponovno sa svog odjela na jedan od Covid odjela, koji sam vodila. To je bilo drukčije, zahtjevnije i odgovornije, ali tada su već bili lakši Covid pacijenti.

Prije pandemije organizirali ste razne radionice?

Nekoliko kolegica s Psihijatrije, naši psiholozi, psihijatri i ja organizirali smo radionice za komunikacijske vještine. Shvatili smo, naime, da postoji problem u komunikaciji među ljudima, htjeli smo da se malo osvijeste, da vide u čemu je problem i rade na svojim vještinama. Odradili smo jedan ciklus, krenuli s trećom grupom kad je počela pandemija. Tako je sve stalo.

Sada glavna sestra Klinike za psihijatriju i ja pripremamo plan radionica koji ćemo prezentirati glavnoj sestri bolnice o nastavku naših radionica.

Čime se dodatno bavite, imate li hobi?

Idem na edukaciju iz psihodrame organiziranu u sklopu Centra za psihodramu u Zagrebu. Riječ je o jednom psihoterapijskom pravcu. To sam otkrila dok sam studirala, zanima me i želim napredovati na osobnoj razini. Prednost mi je što imam završen studij sestrinstva, dakle, imam visoku stručnu spremu, a to je preduvjet uključenja u radionicu.

Na Svjetski dan dostojanstvenog rada traže se pravedne plaće

Svjetski dan dostojanstvenog rada obilježava se 7. listopada, a njegov je osnovni cilj vraćanje dostojanstva radu i radniku jer se jedino dostojanstvenim radom temeljenim na četiri osnovne komponente - zapošljavanju, pravima, zaštiti i dijalogu - stvaraju perspektive za društveni napredak i razvoj.

Svjetski dan dostojanstvenog rada obilježava se prema Agendi Međunarodne organizacije rada o dostojanstvenom radu usvojenoj 1999. godine. Svi ljudi imaju pravo na rad, na dobre uvjete rada i plaću koja pokriva njihove osnovne ekonomske, socijalne i obiteljske potrebe. Svi radnici imaju pravo na osnivanje i pristupanje sindikatima te na kolektivno pregovaranje sa svojim poslodavcima, a sve međunarodne organizacije, vlade i poduzeća moraju poštivati ljudska i radnička prava.

Nažalost, sve više radnika zaposleno je na određeno, a njihova su prava svedena na minimum. Međunarodna konfederacija sindikata (ITUC) je u lipnju 2022. objavila Globalni indeks prava za 2022. godinu, čiji poražavajući podaci upozoravaju da su u čak 113 zemalja diljem svijeta vlade i poslodavci ograničavali radna prava i prava na sindikalno organiziranje, a u 87 posto zemalja prekršeno je pravo na štrajk. Porazavajući je podatak da su članovi sindikata ubijeni u čak trinaest zemalja, 41 posto zemalja uskratilo je slobodu govora i sindikalnog udruživanja, radnici su uhićeni u 69 zemalja, a u čak 50 država radnici su bili izloženi nasilju.

Istraživanja su pokazala da je od 2005. go-

dine produktivnost radnika porasla za 37 posto na globalnoj razini, no ekonomske koristi radnicima se uskraćuju. U međuvremenu, kapitalna produktivnost stagnira jer tvrtke ne uspijevaju ulagati u hitno potrebne proizvodne kapacitete, radije skrivaju goleme količine novca u poreznim oazama i financiraju luksuzne stilove života za dioničare i vlasnike tvrtki. Dok se radnici sa svojim sindikatima nastavljaju boriti protiv represije nad plaćama i za pravednost plaća diljem svijeta, koristimo ovaj Svjetski dan za dostojanstven rad da pozovemo vlade da upravljaju u interesu ljudi, a ne da nastave izvlačiti bogatstvo od ljudi i predaju ga korporacijama.

Iz ITUC-a pozivaju da pravednost plaća, zajedno s univerzalnom socijalnom zaštitom, bude u središtu novog društvenog ugovora koji je svijetu tako očajnički potreban, kako bi se osigurala financijska sigurnost za kućanstva i održivo gospodarstvo.

LIDIJA GAVIĆ, SINDIKALNA POVJERENICA HSS MS-MT-a OSJEČKOG KBC-a, MEDICINSKA SESTRA NA ODJELU GINEKOLOGIJE KBC-a OSIJEK

Nečlanovi Sindikata ne bi trebali uživati benefite koje izbori Sindikat, no ima rješenja - neka se uključe u Sindikat

Lidija Gavić, sindikalna je povjerenica HSS MS-MT-a KBC-a Osijek od travnja 2022. godine, a na toj je dužnosti naslijedila Jadranku Josipović koja će za dvije godine u mirovinu. Gospođa Gavić medicinska je sestra na Odjelu ginekologije KBC-a Osijek. U rodnome je Osijeku završila srednju medicinsku školu, u Zagrebu je prije dvije godine završila za prvostupnicu sestrinstva, a sada je na drugoj godini diplomskoga studija, konkretno, smjer menadžment u sestrinstvu jer je zanima organizacija na višem nivou. Ima već 25 godina radnog staža, a u KBC-u Osijek radi od 2007., kada je i postala članica Sindikata.

Kako se nosite s pozicijom sindikalne povjerenice Sindikata?

Bavljenje tim poslom iziskuje vremena jer u KBC-u Osijek imamo velik broj članova. U tijeku je smjena generacija, kolegice odlaze u mirovinu i sada na naplatu dolazi i odluka o nezaopšljavanju iz prijašnjih godina. Nedostatak medicinskih sestara postao je stalan i akutan problem.

Sindikalni aktivizam je više poziv, trebaš jednostavno biti za to. Svi mi u Sindikatu nastojimo se izboriti za naša prava, priznavanje kompetencija, unaprijediti struku. U tom smjeru idemo.

Dakle, samo vječna borba stalna jest.

Sam po sebi naš posao je vrlo odgovoran i zahtjevan. Rast plaća dio je sindikalne borbe, mi se i za to moramo boriti i tražiti svoja prava. Neće se nitko drugi zauzeti za nas, moramo se zauzeti sami za sebe, ako mi ne budemo vodili brigu o svemu tome, tko će?!

Ima li mladih kolegica i kolega koji su zainteresirani za sindikalni angažman, koji shvaćaju ulogu i važnost Sindikata?

Mnogi, nažalost, ne planira-

Sam po sebi naš je posao vrlo odgovoran i zahtjevan. Rast plaća svake godine, dio je sindikalne borbe, mi se i za to moramo boriti i tražiti svoja prava. Neće se nitko drugi zauzeti za nas, moramo se zauzeti sami za sebe, ako mi ne budemo vodili brigu o svemu tome, tko će?!

ju ovdje ostati i raditi. Međutim, nastojimo se usredotočiti na pozitivne stvari i raditi kako treba. Sada idemo u smjeru dokazivanja činjenice da je potreban beneficirani radni staž, u tom se smislu rade elaborati u cijeloj Hrvatskoj.

I tu se postavlja pitanje članova i nečlanova Sindikata, odnosno prava koja izbori Sindikat jednako za sve. Članovi plaćaju članarinu i trebali bi imati isključiva prava na benefite koje izbori Sindikat. Sada je to aktualno, i kroz Zakon o radu te Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama bit će istaknuta ta razlika.

Kako djeluje Vaša podružnica?

Imamo dobar Izvršni odbor, ja sam sindikalna povjerenica i predsjednica podružnice, a moja je zamjenica Nives Balog. Radimo na promicanju po-

zitivnih promjena, kad je riječ o radno-pravnom statusu. Nedavno su završeni pregovori o Dodatku I Temeljnog kolektivnog ugovoru, a slijede nam pregovori za novi granski kolektivni ugovor. I dalje se radi na koeficijentima složenosti poslova, a u planu je donošenje i novog Zakona o plaćama u javnim službama.

Primjerice, sada je srednja medicinska sestra koeficijentom izjednačena s nekim drugim poslom srednje stručne sprema, a kad znamo kolika je razlika u odgovornosti između poslova, jasno je da je isti koeficijent neložan.

U kakvom ste odnosu s Upravom?

Balansiramo. Ono što ne može riješiti naša podružnica, rješava centrala, imamo dobru Pravnu službu. Ako, primjerice, nemaju osjećaja da bi trebali iskomunicirati i ispregovarati nešto, uklju-

či se naša središnjica koja nam je jako dobra podrška.

Koja su godišnja sindikalna događanja u KBC-u?

Održavamo redovite sastanke Izvršnog odbora podružnice, po odjelima i zavodima organiziramo i razna druženja, a tu su i naši poznati sportski susreti...

Na snagu je stupila i Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova?

Sindikat je radio i još uvijek radi na tome, još ima dosta posla jer dio problematike je riješen stupanjem na snagu ovih izmjena i dopuna. Međutim, ima još pitanja koja je potrebno riješiti i Sindikat će kao i do sada raditi i djelovati u najboljem interesu medicinskih sestara.

MEĐUNARODNI DAN SESTRINSTVA 12. SVIBNJA 2022. OBILJEŽEN JAVNO-ZDRAVSTVENOM AKCIJOM NA TRGU BANA JELAČIĆA U ZAGREBU

Učenike medicinskih škola upoznali smo sa sindikalnim radom i važnosti uključivanja u sindikalne aktivnosti

Medicinske sestre i tehničari građanima su mjerili tlak, šećer, indeks tjelesne mase te ih educirali o njezi kože, prevenciji neuroloških bolesti, prevenciji hipertenzije i drugim programima u sklopu medicinske struke, a obilježavanju Dana sestrinstva pridružio se i naš Sindikat, pri čemu smo zainteresiranim građanima predstavili naš rad i aktivnosti

U povodu Međunarodnog dana sestrinstva 12. svibnja sestrinske organizacije u zdravstvu 2022. godine organizirale su javnu zdravstvenu akciju na Trgu bana Jelačića u Zagrebu. U sklopu akcije svoje aktivnosti predstavile su stručne udruge u sestrinstvu. Tom prigodom medicinske sestre i tehničari građanima su mjerili tlak, šećer, indeks tjelesne mase te ih educirali o njezi kože, prevenciji neuroloških bolesti, prevenciji hipertenzije i drugim programima u sklopu medicinske struke. Obilježavanju Dana sestrinstva pridružio se i naš Sindikat, pri čemu smo zainteresiranim građanima predstavili naš rad i aktivnosti. Osim toga, i učenike medicinskih škola upoznali smo sa sindikalnim radom i važnosti uključivanja u sindikalne aktivnosti kako bi jednoga dana bili spremni odgovoriti na sve izazove koji se pred njih stavljaju.

Redovna skupština, prigodom koje smo obilježili i 31 godinu postojanja našega Sindikata, okupila je velik broj sindikalnih povjerenika i članova podružnica, a nakon radnog djela uslijedilo je zajedničko druženje i predstava *Otac i sin*

Nakon dvije godine stanke zbog COVID-a 19 u Sceni Vidra održana je redovna skupština Sindikata. Tom prigodom obilježili smo i 31 godinu postojanja Sindikata. U 31 godinu djelovanja, putem kolektivnog pregovaranja i sklapanja kolektivnih ugovora u djelatnosti zdravstva i na području javnih službi, uspjeli smo ostvariti dio naših ciljeva: povećanja osnovice za plaće, ugovaranje različitih dodataka na plaću kao što su uvećanja plaća, dodaci na uvjete rada, ugovaranje različitih materijalnih prava, zaštita i unaprjeđenje radno-pravnog statusa, profesionalnih prava i interesa medicinskih sestara i medicinskih tehničara. Pred nama su novi izazovi pregovaranja, a samim time i ciljevi, a sve u službi poboljšanja općih uvjeta rada i kvalitete života medicinskih sestara i medicinskih tehničara. Redovna skupština okupila je velik broj sindikalnih povjerenika i članova podružnica, a nakon radnog djela uslijedilo je zajedničko druženje i predstava *Otac i sin*, koju su sjajno izveli glumci Zlatan Zuhrić Zuhra i Tin Sedlar.

Harolt Placento, magistar sestrištva, viši stručni savjetnik za kvalitetu u Jedinici za osiguranje kvalitete zdravstvene zaštite pri Općoj županijskoj bolnici Našice, povjerenik je HSS MS-MT-a OŽB-a Našice.

Kao sindikalni povjerenik s prijašnjom Upravom bolnice imali ste problema, ali aktualna Uprava ima razumijevanja za sindikalne povjerenike i akcije?

Svaki zadatak i svaki posao kojeg se uhvatim nastojim odraditi korektno, profesionalno i dobro, tako i dužnost sindikalnog povjerenika. No, ističem, članstvo u Sindikatu je dobrovoljno, a i funkcija povjerenika je dobrovoljna i volonterska. Nemam za to nikakvu naknadu, dakle, nemam materijalnih benefita zato što sam povjerenik. U nekim prijašnjim vremenima zbog činjenice da sam kao povjerenik angažiran u Sindikatu imao sam dosta problema. Neću imenovati koji su mi ravnatelji stvarali probleme, no angažman u Sindikatu bio je za mene minus, događalo se čak i ono što se zakonski ne bi smjelo događati. Primjerice, prije nisu dopuštali da se mene kao sindikalnog povjerenika može birati u neka tijela za koja oni smatraju da u njima trebaju sjediti podobni zaposlenici.

Dakle, sindikalni povjerenik ne bi trebao trpjeti nikakvu diskriminaciju, ali smo svjedoci da je to često samo stavka na papiru.

Koji su Vaši motivi za sindikalni aktivizam?

Otkad znam za sebe osjetljiv sam na nepravdu, nekako sam uvijek pokušavao ispravljati „krive Drine“. Vjerojatno je upravo to razlog što sam se prihvatio ovoga posla. Pokušavam što više stvari riješiti tako da ne bude otvorenih pitanja i nerazjašnjenih situacija, nastojim da sve bude kako treba. Ljudi vole red. Red mora postojati, a kad red postoji, onda je sve jednostavnije pa i sama borba za socijalna prava radnika.

Sindikatu u Našicama vodite od 2012. godine.

Moja podružnica okuplja medicinske sestre i tehničare jer smo mi strukovni sindikat, s tim da u svojim redovima imamo i primalje i one medicinske sestre i tehničare koji rade na određeno (pripravnici, zamjene...). Naš Sindikat je dragovoljna organizacija otvo-

HAROLT PLACENTO, SINDIKALNI POVJERENIK HSS MS-MT-a OŽB-a NAŠICE, MAGISTAR SESTRINSTVA, VIŠI STRUČNI SAVJETNIK ZA KVALITETU U JEDINICI ZA OSIGURANJE KVALITETE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE PRI OPĆOJ ŽUPANIJSKOJ BOLNICI NAŠICE

Isplate razlike prekovremenih sati su riješene, a isplate za 6 posto u postupku su rješavanja

Moja podružnica okuplja medicinske sestre i tehničare jer smo mi strukovni sindikat, s tim da u svojim redovima imamo i primalje i one koji rade na određeno (pripravnici, zamjene...). Sindikat je dragovoljna organizacija otvorena svim medicinskim sestrama i tehničarima bez obzira na njihov radno-pravni status

rena svim medicinskim sestrama i tehničarima bez obzira na njihov radno-pravni status.

Koji su aktualni problemi u Vašoj ustanovi?

U našoj ustanovi trenutačno

nema otvorenih pitanja s ravnateljstvom, komunikacija između Sindikata i ravnateljstva je, moram priznati, vrlo dobra. Na početku to nije bilo tako, ali s vremenom, malo-pomalo, sve se to izbalansiralo. To ovisi i o ravna-

telju i o sindikalnom povjereniku, nikad nije samo jedna strana u krivu.

Ravnatelji su se izmjenjivali, u mojim sindikalnim mandatima izmijenilo se pet-šest ravnatelja. U vrijeme sanacije

zdravstvenih ustanova, izmijenila su se tri ravnatelja.

Najavljuje se reforma zdravstva?

Nisam siguran da u potpunosti razumijem kako će izgledati ta reforma zdravstva, nisam siguran ni da Ministarstvo ima neku cjelovitu viziju, mislim da i oni sve to gledaju nekako parcijalno. Čini mi se da idu sistemom onoga što im Europa podastre, slušaju direktive i onda to moraju odraditi. Dio se odrađuje tek da se zadovolji forma, ali smatram da je cjelovita reforma zdravstva na čekanju. Ministar koji to odluči napraviti kako treba, neće dugo biti ministar jer cjelovita reforma zdravstva obuhvaća i ostala ministarstva, osim Ministarstva zdravstva, i seže znatno dublje u gotovo sve segmente društvenog i političkog angažmana.

Što je s tužbama u Vašoj ustanovi?

Glede razlike plaće za prekovremeni rad u razdoblju od 1. prosinca 2013. do 31. ožujka 2020. godine nismo išli u tužbe. Prekovremenih sati je bilo, ali nije riječ o golemim iznosima. Bile bi zapravo skuplje tužbe od isplate po dugovanju. Stoga smo odlučili pričekati nagodbu. U našoj su ustanovi prve dvije faze riješene. Sada je, prema nagodbi, u tijeku treća faza i isplaćuje se onim djelatnicima koji su otišli iz ustanove ili su u mirovini. Uglavnom, naša potraživanja su isplaćena, svima, i članovima Sindikata i onima koji to nisu. U tome ja nemam gotovo nikakvih zasluga, to je jednostavno išlo tako, prema dogovoru Sindikata s Ministarstvom iz kojega je rečeno da će isplate ići u tri-četiri faze. Jedina moja zasluga - ili krivnja - je činjenica da nismo ulazili u tužbe. Naime, sudski sporovi koji su riješeni u nekim ustanovama još uvijek čekaju na isplate.

Kada je riječ o tužbama za razliku plaće s osnova uvećane osnovice za 6 % od prosinca 2015. godine do siječnja 2017. godine, mnogi članovi naše podružnice tužili su ustanovu.

Naravno, morate tužiti ustanovu, a to je nonsens, nije ustanova kriva za nastali problem, nego Ministarstvo, Centralni obračun plaća (COP). Ali, ne možete drukčije ishodovati svoja prava pa tužite ustanovu.

Svaka tužba je osobna, ne ide skupno, tužba je pojedinačna i svaka presuda je pojedinačna. Do sada imamo riješenih nekih 30-ak tužbi, u našu korist, a oče-

Nisam siguran da u potpunosti razumijem kako će izgledati najavljena reforma zdravstva, nisam siguran ni da Ministarstvo ima neku cjelovitu viziju, mislim da sve to gledaju nekako parcijalno. Dio se odrađuje tek da se zadovolji forma, ali smatram da je cjelovita reforma zdravstva na čekanju

kuje se da će i ostale biti riješene pozitivno. S ravnateljem smo dogovorili isplatu tijekom studenoga i prosinca za sve slučajeve koji su pravomoćno presuđeni u korist naših članova. Dogovorili smo se da će, prema budućim pravomoćnim presudama, pokušati isplatiti odmah nakon pravomoćnosti sudske presude kako članovi ne bi morali ići u blokadu ustanove preko Fine, dakle, u postupku je rješavanja.

Imate li priljev novih članova?

Naša je podružnica, otkada sam je preuzeo, u smislu broja članova u plusu; u odnosu na broj koji sam zatekao, imamo više članova, a očekujemo i daljnje povećanje. Mislim da je naša podružnica stabilna i jaka te je priljev članstva kontinuiran, unatoč činjenici da naše zanimanje postaje deficitarno. No, sada nam je kritično vrijeme po tom pitanju. Većina zaposlenika radi u našoj ustanovi od njezina otvaranja, a ti su ljudi sada pred mirovinom, mnogi će naši članovi uskoro u mirovinu. Problem je stvorila i svojedobna zabrana zapošljavanja. Sada se zapošljava malo pomalo, kako neki odlaze, tako se nove ljude zapošljava, no ne znamo ni hoćemo li imati dovoljno kadrova za nova zapošljavanja. Kritično je na razini cijele Republike Hrvatske, nedostaje medicinskih sestara. Vidjet ćemo, mi ćemo se i kao podružnica i kao Sindikat i dalje truditi pružati zaštitu i sigurnost našim članovima.

U Vašoj se ustanovi i mlađi članovi

uključuju u rad Sindikata?

Mlađi članovi su prepoznali vrijednosti za koje se zauzimamo i priključuju se Sindikatu. To je, dakako, za njih dobro jer se mi zauzimamo za interese radnika, zakonite odnose i pravednije društvo. Moram naglasiti koliko su bitni i stariji članovi koji mlade zaposlenike animiraju za priključenje i angažman u Sindikatu.

Kad biste mladog kolegu ili kolegicu željeli motivirati da se učlani u Sindikat, što biste im rekli?

Moj argument mladim ljudima uvijek je argument snage i pitanje žele li napraviti nešto i biti dio nečega pozitivnog što se događa oko njih. Ljudi vole biti dio nečega većega, pripadati nečemu što ima snagu zaštite. Zajedno smo jači. Što smo brojniji, to smo jači. Naravno, mladi uvijek pitaju „a kakve ja koristi imam od toga“. Stariji članovi su prošli mnogo toga kroz Sindikat, znaju što se događalo i kako su se stvari odvijale pa im je objašnjavanje mladim kolegama ponekad zahtjevno. Ali, trebamo se svi skupa malo potruditi objasniti mladima u čemu je dobrobit pristupa Sindikatu. Ako se novim članovima to prikaže onako kako treba i kako jest, imat ćemo i priljev članstva. Uvijek je najbitnija dobra komunikacija među članovima. Tome svjedočimo u nekoliko podružnica u Hrvatskoj - uvijek su one podružnice koje bolje komuniciraju, u kojima je više izraženo zajedništvo, spremnije na akcije nego one koje nemaju dobru komunikaciju, a povjerenici su ključni u komunikaciji.

Članovi Sindikata imaju i određene pogodnosti, benefite koji vesele?

Članovi imaju i različite socijalne potpore, kojima se dobivaju određena sredstva od Sindikata, ovisno o tome kako i koliko je propisano Pravilnicima. Ima socijalnih pomoći, popusta u nekim trgovinama i sl., no smatram da bi bilo loše kada bi ljudi gledali samo benefite i zbog toga pristupali Sindikatu. Treba gledati i razmišljati što možemo skupa učiniti u zajedničkoj borbi za radnička prava, tj. čime ja mogu pridonijeti u radu Sindikata. U konačnici, sva ona prava koja ostvarujemo kroz kolektivne ugovore su benefiti ostvareni radom i djelovanjem Sindikata.

Zajednička druženja i okupljanja?

Ja sam do sada bio protiv „kruha i igara“, više cijenim stručne benefite i bio bih sretniji da se češće organiziraju neke edukacije i slično.

Međutim, svima je potrebna stanka pa tako i medicinskim sestrama i tehničarima. Jednom godišnje naša podružnica organizira zabavu. Mi to popularno zovemo „sestrinska zabava“ jer obilježavamo Međunarodni dan sestrinstva, a pozvani su svi, i članovi i nečlanovi, s time da naši članovi ne plaćaju večeru i zabavu, a svi ostali plaćaju. To je središnji događaj koji je sada već naširoko prepoznat, prerastao je sestrinstvo i postao društveni događaj. Okupi se u prosjeku oko 150 - 160 ljudi.

Ljudi su željni druženja, na poslu komunicirate poslovno, vidite ljude na hodniku i kratko pozdravite, a na zabavi imate vremena sjesti s ljudima i pitati kako su, popričati o svakodnevnim stvarima.

Mi smo se kao podružnica dogovorili da na kraju godine, ako nam ostane sredstava na računu, našim članovima isplatimo određenu potporu za božićne blagdanе. Koliko nam sredstava ostane, to se podjeli na sve članove i isplati.

I ovim putem šaljemo poruku zajedništva i solidarnosti, što i jesu temeljne vrijednosti Sindikata.

Uvijek je najbitnija dobra komunikacija među članovima. Tome svjedočimo u nekoliko podružnica u Hrvatskoj - uvijek su one podružnice koje bolje komuniciraju, u kojima je više izraženo zajedništvo, spremnije na akcije nego one koje nemaju dobru komunikaciju, a povjerenici su ključni u komunikaciji

DRAŽENKA DROBEC, SINDIKALNA POVJERENICA HSS MS-MT-a U NEUROPSIHIJATRIJSKOJ BOLNICI „DR. IVAN BARBOT“ U POPOVAČI, GLAVNA SESTRA ODJELA ZA ALKOHOLOIZAM I DRUGE OVISNOSTI

Naša je središnjica vrlo aktivna, ljudi katkad nemaju vremena za čitanje svakog maila, ali uvijek znaju koga treba nazvati, kao i ja

Volim raditi s ljudima, svaki je dan drukčiji, a to doista ima težinu, radim već 42 godine. Ne mogu reći da mi je ijedan dan bio dosadan! Aktivna sam osoba pa nastojim biti maksimalno angažirana. Volim raditi s pacijentima, volim pomagati ljudima i kolegama, to je jedan od razloga što sam se angažirala u Sindikatu, a i to je jedini način da se izborimo za svoja prava

Draženka Drobec, povjerenica HSS MS-MT-a u Neuropsihijatrijskoj bolnici „Dr. Ivan Barbot“ u Popovači i glavna sestra Odjela za alkoholizam i druge ovisnosti, rođena je 1961. godine. Počela je raditi odmah nakon završene srednje škole, 1980. godine, i to na različitim odjelima - neurologiji, akutnoj psihijatriji, odjelu za neuroze i forenzici, a od 2001. radi na Odjelu za alkoholizam i druge ovisnosti.

Višu medicinsku upisala je 1984. u Zdravstvenom veleučilištu (ZVU) u Mlinarskoj, zatim i „razlikovnu“, završila Diplomski studij sestrinstva na Sveučilištu u Zagrebu te stekla zvanje magistre sestrinstva.

Nigdje mi nije bilo teško jer ja volim ovaj posao, a uz posao dodatno sam se školovala i prošla mnoge edukacije, vezano za psihijatriju i ovisnosti, pohađala sam Balintove i analitičke grupe te stekla naziv grupnog terapeuta - kaže Draženka Drobec, naglašavajući kako nikada ne bi mijenjala svoj posao:

Volim raditi s ljudima, svaki je dan drukčiji, a to doista ima težinu, radim već 42 godine. Ne mogu reći da mi je ijedan dan bio dosadan!

Otkud potreba za sindikalnim angažmanom?

Veoma sam aktivna osoba pa nastojim biti maksimalno angažirana. Volim raditi s pacijentima, volim pomagati i kolegama. Moj angažman u Sindikatu nastao je jer mislim da je to najbolji način da se izborimo za svoja prava. Kad čujem za neki problem naših članova, imam potrebu pomoći, na ovaj ili onaj način. Informacije su nam uvijek dostupne. Nekad ne uspijevam sama, ali ne odustajem, zato postoji telefon. Ne moram ja sve znati, bitno je da znam tko zna. Znam da u Sindikatu, u našoj središnjici, mogu nazvati našu Stručnu službu, to je nemjerljiva pomoć. Ono što nama treba je informacija.

Stižu li informacije redovito iz središnjice?

I u tom je smislu naša središnjica vrlo aktivna, o svemu smo promptno obaviješteni, mailovi stalno pristižu, a ja ih uredno prosljeđujem svim našim članovima. Ljudi katkad nemaju vremena za čitanje svakog maila, no uvijek znaju koga treba nazva-

ti, kao i ja. Komunikacija među članovima i prema središnjici teče bez ikakvih problema.

Vi ste, dakle, zadovoljni, suradnjom sa središnjicom?

Iznimno zadovoljna, još se nije dogodilo da trebam njihovu pomoć, u vezi s bilo čim kad je riječ o Sindikatu, a da je nisam dobila. Što god mi treba, odmah dobijem sve odgovore.

Jeste li kao sindikalna povjerenica imali problema s Upravom?

Ne, ne mogu doista reći da je bilo ikakvih problema. I kad smo imali štrajk (prije više godina), sve je bilo korektno, niti smo u bilo čemu bili onemogućeni, niti nas je netko prozivao. Eto, sada baš imamo izbore za Radničko vijeće.

Uskoro će biti objavljen natječaj za prijem sestara, kad nam pristignu mladi kolege, angažirat ćemo se oko njih. Sadašnje članice podružnice u većini su sestre koje imaju dosta staža.

Moram reći kako smo u posljednje vrijeme svi pomalo zakazali kad je riječ o mladima. Bilo je vrijeme pandemije, vrijeme potresa i naši su prioriteti išli prema tome. U svemu tome negdje smo sa strane stavili potrebu animiranja mladih, važno ih je uključiti, jednostavno smo tijekom pandemije bili zatrpani poslom. Svakodnevno su stizale preporuke i od Tima za Covid i od Nacionalnog stožera koje je trebalo odmah provesti; više smo se bavili time nego sindikalnim aktivnostima, tada je to bio prioritet.

Razumijem i mlade ljude koji sada stvaraju obitelj, dom, karijeru i nemaju snage i vremena angažirati se i u Sindikatu, rješavati neke druge probleme. Ja sam taj dio prošla pa mi, osim ovoga što radim na poslu, nije problem zapeti i u Sindikatu.

No, ove smo godine bili na Sindikalnim sportskim igrama, i to nakon dvije ili tri godine pauze, pa su neki mladi već zainteresirani za članstvo, mislim da će sve to krenuti.

Mnogo vam znače sindikalne igre?

Sindikalne igre su druženje, ispušni ventil i punjač baterija. Gdje možeš pet dana imati puni pansion za 950 kuna?! Na igre dođu ljudi iz cijele Hrvatske. Zapravo, nama koji radimo također

treba podrška, povratna informacija, netko tko će nam reći da dobro radimo, netko tko će nam reći „bravo“ ili pak „nemoj to raditi tako, kod nas se radi tako i tako“ i slično. Sam sebi ne možeš to reći, ali ako ti to kaže netko iz druge ustanove, to ima težinu, uvijek možeš dobiti neku ideju ili te nešto potakne na akciju, promjenu ili slično. To nam mnogo znači, ta naša druženja.

Tijekom 2016. svima u javnim službama plaće su isplaćivane prema osnovici od 5.108,84 kn umjesto 5.415,37 kn. Zbog toga su uslijedile tužbe. Je li s tim tužbama gotovo?

Sudski postupci još uvijek traju i sve je raspoređeno po cijeljoj Hrvatskoj, odnosno, za moj je slučaj, primjerice, nadležna Kutina, a za kolegicu Karlovac itd. Mi smo svi sve poslali, ali zapravo još čekamo pravomoćne sudske presude. Upravo je to ono što me ljudi sada najčešće pitaju - kada će biti presude. Kažem im da će sigurno biti, ali sve ovisi o sucima, odnosno o tome kojom brzinom oni rješavaju te predmete.

I za vrijeme Domovinskog rata radili ste u bolnici „Dr. Ivan Barbot“?

U to smo vrijeme bili bolnica koja je primila pacijente iz Pakraca, Petrinje i 20-ak pacijenata iz Zemunika pokraj Zadra. Preko noći, nakon evakuacije pacijenata iz Pakraca i Petrinje, morali smo osloboditi prostor da bismo mogli primiti te ljude. Dijelom smo bili i ratna bolnica. Naši branitelji koji su doživjeli stres na terenu morali su biti maknuti s ratišta, a primali smo ih ovdje, na jedan naš odjel. Tada sam radila upravo na tom odjelu, zato sam i poslije nastavila raditi s braniteljima. Počeli smo primati branitelje '91., ali oni bi ovdje kod nas bili pet do deset dana, koliko im je trebalo da se za smire, i vraćali su se na ratište. Bilo ih je podosta, no nisu dugo ostajali. Primjerice, kad je bio napad na Petrinju, među braniteljima je bila i jedna postrojba iz Samobora ili Zagreba, a ti momci do tada nisu bili na ratištu. Čim su došli, prvi dan, bačeni su u vatru, tako da ih je iz te postrojbe desetak došlo k nama na prijem u vidnom stanju šoka.

Osim u Neuropsihijatrijskoj bolnici, radite i u Domu zdravlja u Sisku, i to s braniteljima s

PTSP-om. Vodite psihoedukacijske grupe za podršku. Kako izgleda kad se sastanu grupe?

U grupama je od 10 do 12 osoba, a sada mi znaju doći i ljudi koji nemaju PTSP zbog rata, nego zbog potresa i pandemije.

Svi imaju različita iskustva i različite traume, a i reakcije su različite. Tako, primjerice, netko tko je anksiozan i kome se vrlo teško otvoriti, odjednom počne pričati o tome što mu se dogodilo i kako se osjeća. Oni koji su to prošli na ovaj ili onaj način, slušaju ga i počnu s njim razgovarati. Ljudi razgovaraju, dijele iskustva, dobro je čuti kako se netko drugi nosi s problemom sličnim tvome, kako je on to riješio, već kad čuješ da u tome nisi sam, da ima i drugih koji se jednako muče s traumama, nekako čovjeku postane lakše.

Uglavnom, terapija je u razgovoru i podršci. Naravno, uz nas medicinske sestre imamo i psihijatra pa oni kojima je to potrebno dobiju i terapiju lijekovima. Dogovaramo i potrebne pretrage za sudionike grupe i članove njihovih obitelji. Ljudi su tamo jedni za druge u mnogim segmentima, branitelji se međusobno savjetuju o svemu, jedan drugoga usmjeravaju i pomažu si međusobno.

Jesu li redoviti?

Imaju obvezu jednom tjedno doći na sat i pol, izaći iz kuće, prošetati se, razgovarati, slušati, dosta su vezani za taj dan. Ako slučajno ne mogu doći, jave nam se. Ta je grupa sada već kao proširena obitelj jer su dugo zajedno. Mi smo tu za njih stalno.

Koliko ima zaposlenika i pacijenata u bolnici?

Imamo oko 624 kreveta, a trenutnačna popunjenost nam je 82 posto jer se zbog pandemije smanjio broj pacijenata. Kad sam ja počela raditi, bilo je 1200 kreveta, no u to smo doba primali pacijente iz cijele BiH. Danas, kako se psihijatrija razvija, razvija se i izvanbolničko liječenje pa je otvoreno više ambulanti i dnevnih bolnica. Mi smo zaduženi za istočni dio Hrvatske, Sisačko-moslavačku županiju, ali imamo pacijenata i s Krka, s Raba i iz cijele Hrvatske.

Zaposlenih je šestotinjak, od toga otprilike 220 sestara, a imamo 16 odjela na kojima se predano radi cijelo ovo vrijeme „i u ratu i u miru“...

IVICA BRAČKO, SINDIKALNI POVJERENIK NASTAVNOG ZAVODA ZA HITNU MEDICINU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE I SINDIKALNI PREDSTAVNIK DOMA ZDRAVLJA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE, MEDICINSKI TEHNIČAR U NASTAVNOM ZAVODU ZA HITNU MEDICINU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Vrlo sam zadovoljan na svom poslu, možda zato što sam cijelu srednju školu govorio - ili Hitna ili ništa drugo

Sindikalni rad svesrdno sam prihvatio s ambicijom da informacije i pomoć budu prihvatljivi i dostupni svima te da ljudi koji rade u struci kažu – evo, netko stoji iza mene. Naša Pravna služba odmah reagira na pozive i probleme pojedinaca, odmah članovima objasni njihova prava i obveze, ali i obveze i prava poslodavca

Ivica Bračko, medicinski tehničar Nastavnog zavoda za hitnu medicinu Varaždinske županije, sindikalni je povjerenik Nastavnog zavoda te sindikalni predstavnik Doma zdravlja Varaždin.

Rođen je 1996. godine, a Srednju medicinsku školu završio je u Varaždinu. Nakon srednje škole upisao je filozofiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu i odlučio studirati, ali se ipak vratio struci jer je htio raditi. Već šest godina radi kao medicinski tehničar u Hitnoj službi. U međuvremenu je završio prvostupništvo u sestrinstvu pa mu je, kaže, struka „u malom prstu“.

Ipak, objašnjava, svaki je dan buran i zahtjevan:

Po timu, svaki dan tijekom smjene imamo pet-šest intervencija. Najviše se bavimo problemima internističke prirode, u koje se ubrajaju i akutni koronarni sindromi, gdje spada i srčani infarkt. Nakon toga slijede patološka neurološka zbivanja čiji je najjasniji predstavnik cerebrovaskularni inzult, odnosno „moždani udar“ te traume i ozljede.

Ima li to veze s Covidom?

S koronom ne možemo ništa izravno povezati, nema istraživanja koja bi mogla dokazati da je taj virus kriv za ikakve posljedice dijagnoze. Nema stručne pozadine za dokazivanje nečega takvog.

Kako to da ste se angažirali u Sindikatu?

Igrom slučaja, Božidar Novoselec, bivši sindikalni povjerenik u Nastavnom zavodu, moj je do-

bar kolega, s vremenom smo postali i prijatelji. Kad sam svojedobno imao određeni problem, obratio sam mu se i Sindikat je to brzo riješio. Svidjela mi se činjenica da netko štiti moje intere-

se. Tada mi je trebala pravna pomoć, a Pravna služba Sindikata je vrhunska. Oni su daleko, daleko iznad svih drugih s kojima sam ikada imao priliku surađivati.

Koji problem su Vama riješili?

Bila je to nekakva pogreška u financijskom smislu između ugovora i isplata. Kad sam to primijetio, pružena mi je pomoć u

obliku vještačenja mojih platnih lista i problem je brzo riješen, u samo tjedan dana bez tužbi i navlačenja. S poslodavcem nije bilo nikakvih problema.

Sindikalni povjerenik ste u Nastavnom zavodu za hitnu medicinu Varaždinske županije i sindikalni predstavnik u Domu zdravlja Varaždin.

Podružnica okuplja medicinske sestre i medicinske tehničare zaposlene u dvije zdravstvene ustanove, ali i u koncesijama, zakupima, manjim mjestima i slično. Potrudit ću se da bude sve isto kao što je bilo i s kolegom Novoselec na čelu. Dok je on bio povjerenik, sve je išlo glatko, jednostavno i pristupačno, a nastojat ću da tako i ostane. Bit ću dostupan svima da mogu pomoći onako kako je Božidar Novoselec pomogao meni.

Kakva je Vaša komunikacija s ravnateljem Zavoda?

U posljednjih šest godina, koliko je Novoselec bio povjerenik, nije bilo većeg problema zbog kojeg je Sindikat morao reagirati. Bile su neke sitnice vezane za putne troškove, neki zastoci, ali ističem, kad je riječ o Zavodu, nije bilo nikakvih većih problema. Ja sam povjerenik već dva mjeseca.

Što je s osnovicom za plaće u razdoblju od prosinca 2015. godine do siječnja 2017. godine?

To je riješeno, ako se ne varam, početkom godine, sve je isplaćeno i riješeno. Slučajevi su zaključeni i došlo je do nagodbi, ovisno o, naravno, svakom pojedinom slučaju, ali, koliko sam pratio posljednji mjesec, te su isplate uglavnom riješene, u većini nagodbama.

Angažman u Sindikatu prihvatili ste objeručke?

Kad sam svojedobno imao određeni problem, obratio sam se tadašnjem sindikalnom povjereniku i Sindikat je to brzo riješio. Svidjela mi se činjenica da netko štiti moje interese. Tada mi je trebala pravna pomoć, a Pravna služba Sindikata je vrhunska. Oni su daleko, daleko iznad svih drugih s kojima sam ikada imao priliku surađivati

Sindikalni rad svesrdno sam prihvatio s ambicijom da informacije i pomoć budu prihvatljivi i dostupni svima te da ljudi koji rade u struci kažu – evo, netko stoji iza mene. Naša Pravna služba odmah reagira na pozive i probleme pojedinaca, odmah članovima objasni njihova prava i obveze, ali i obveze i prava poslodavca.

Zašto ste napustili studij filozofije?

Svojedobno je teza da ne postoji slobodna volja, odnosno, teza o determinizmu, blago rečeno, počela negativno utjecati na mene. Osim toga, smatram da filozofiji kao takvoj nije mjesto u empirijskom studiju koji se ocjenjuje brojkama.

Filozofija ima svoju zanimljivu povijest i pozadinu, metafiziku i sve skupa, ali o tom-potom. Što to znači čovjeku u životu?!

Zadovoljni ste na poslu?

Vrlo zadovoljan, možda zato što sam cijelu srednju školu govorio - ili Hitna ili ništa drugo. Naime, nije mi se sviđala ideja da radim na bolničkom odjelu, imao sam priliku raditi u Klenovniku, to je naša Specijalna bolnica za plućne bolesti, i zaključio sam da to nije ono u čemu pronalazim zadovoljstvo na poslu. Iako silno cijenim sestre i kolege koji rade u tim odjelima, ja, priznajem, nisam za to. Klenovnik je sam po sebi iznimno zahtjevno mjesto za medicinskog tehničara.

Svaki dan putujete iz Lepoglave u Varaždin na posao po trideset kilometara u jednom pravcu. Imate li problema zbog toga?

Ja sam rođen u Lepoglavi i živim tamo, a radim u Varaždinu. Putni su troškovi prije nekoliko godina bili problem, ali je i to vrlo brzo riješeno. Naravno, i to je pomogao riješiti Sindikat!

5. SVIBNJA 2022. OBILJEŽEN MEĐUNARODNI DAN HIGIJENE RUKU ZDRAVSTVENIH DJELATNIKA

Ujedinjeni za sigurnost: Čistite svoje ruke!

Svjetska zdravstvena organizacija prepoznala je problem nečistih ruku kao problem sigurnosti bolesnika te je krajem 2005. pokrenula projekt *First global patient safety challenge: Clean care is safer care* (Prvi globalni izazov za sigurnost bolesnika: Čista njega je sigurnija njega), koji se sada primjenjuje u različitim dijelovima svijeta

Svake godine 5. svibnja obilježava se Međunarodni dan higijene ruku zdravstvenih djelatnika. Naime, važnost čistih ruku i navike pranja ruku u prevenciji infekcija, osobito među zaposlenima u sustavu zdravstva, od iznimne je važnosti. Riječ je o učinkovitom, ali jednostavnom i jeftinom instrumentu prevencije protiv raznih bakterija, virusa, bolesti.

Godine 2022. godine prošle su 204 godine od rođenja oca higijene Ignaza Philipa Semmelweisa koji je prije više od 170 godina utvrdio da se prijenos puerperalne sepse (sepsa za vrijeme postporodajnog perioda) može spriječiti ako liječnici prije pregleda porodilja operu i dezinficiraju ruke.

U to vrijeme smrtnost žena pri porodu bila je 17 posto, što je bilo povezano s činjenicom da su liječnici poslije obdukcija obavljali porode bez prethodnog pranja i dezinfekcije ruku.

Treba imati na umu da se teorija o mikrobima kao uzročnicima zaraznih bolesti počinje razvijati tek u drugoj polovini 19. stoljeća, što njegovo otkriće čini epohalnim u odnosu na tadašnje znanstvene spoznaje.

Temelji buduće antiseptike

Ignaz Philip Semmelweis uveo je obvezno pranje ruku otopinom kalij-hipoklorita prije kontakta s roditeljama.

U samo tri mjeseca, od sredine kolovoza 1847. godine, smrtnost od puerperalne sepse smanjena je na 1,2 %, čime su postavljeni temelji buduće antiseptike.

Tek 1867. godine, dvadeset godina poslije, britanski kirurg Joseph Lister postavio je temelje antiseptike serijom od šest članaka o djelovanju karbolne kiseline na smanjenje poslijeoperacijskih infekcija, objavljenih u

Otac higijene Ignaz Philip Semmelweis

Lancetu.

Svake godine 5. svibnja Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) obilježava Svjetski dan higijene ruku i na taj dan provodi kampanju u kojoj poziva sve zdravstvene ustanove širom svijeta na sudjelovanje u globalnoj inicijativi, kako bi nastavili podizati svijest o važnosti higijene ruku.

Slogan kampanje WHO za 2022. godinu je: *Ujedinjeni za sigurnost: Čistite svoje ruke!*

Prijenos infekcija

Usprkos napretku u modernoj medicini, 5 - 10 posto bolesnika u bolnicama stekne infekciju povezanu sa zdravstvenom njegom. Mnoge studije provedene u zemljama u razvoju pokazuju stope bolničkih infekcija više nego u razvijenim zemljama. Rezultati istraživanja provedenih tijekom 40 godina pokazuju da ruke zdravstvenih profesionalaca igraju važnu ulogu u prijenosu infekcija. Svjetska zdravstvena organizacija prepoznala je taj problem kao problem sigurnosti bolesnika te je krajem 2005. godine pokrenula projekt *First global patient safety challenge: Clean care is safer care* (Prvi globalni izazov za sigurnost bolesnika: Čista njega je sigurnija njega), koji se sada primjenjuje u različitim dijelovima svijeta.

SANJA ŠPREM, PREDSDJEDNICA SINDIKATA HRVATSKIH UČITELJA I
ČELNICA MATICE HRVATSKIH SINDIKATA

Apsolutno je opravdano da se razlikuju članovi od nečlanova sindikata

Matica je oduvijek, zahvaljujući savjesti i svijesti radnika koji rade u Matici, bila jedan od važnih faktora. Sve one akcije, pobuna protiv outsourcinga, monetizacije autocesta, Zakon o radu itd. pokretala je i držala kormilo upravo Matica. Imamo jasan plan o tome kako djelovati i jačati Maticu, no, bez obzira na broj članova, Matica je uvijek bila najutjecajnija

Sanja Šprem predsjednica je Sindikata hrvatskih učitelja te od lipnja 2022. čelnica Matice hrvatskih sindikata, organizacije u čijem je sastavu deset članica i 53 tisuće članova.

U Matici su - objašnjava gospođa Šprem - najznačajniji sindikati iz područja obrazovanja i HSS MS-MT. Imamo Sindikat odgoja i obrazovanja Hrvatske koji predstavlja predškolski odgoj, zatim moj sindikat za osnovne škole, Nezavisni sindikat zaposlenih u srednjim školama Hrvatske, Nezavisni sindikat znanosti i visokog obrazovanja itd. Unutar Matice djeluje, dakle, ta vertikala obrazovanja, ali najbrojniji su Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara - medicinskih tehničara te moj Sindikat hrvatskih učitelja.

Maticu, dodaje, želi jačati po sektorima:

S Anicom Prašnjak, predsjednicom Glavnog vijeća HSS MS-MT-a, dogovorila sam da vodi Odjel zdravstva koji, kao i svaki drugi, ima svoje specifičnosti. Mislim da je to iznimno važno. Naime, u svakom sustavu svjesni smo problema, a kako isključivo djelujemo na korist naših članova, nužno je da na čelnim pozicijama imamo ljude koji dobro poznaju probleme svojega sektora. Stoga nam je prijeko potrebno veliko iskustvo i znanje gospođe Prašnjak, koja je ujedno i potpredsjednica Matice - naglašava gospođa Šprem.

Osim postojećih sindikata u Matici, polako se širite i na druge sindikate?

Nedavno nam je pristupio i Sindikat djelatnika u vojsci i državnim službama. Imamo definitivno plan proširenja Matice. Mnogi sindikati su, nakon promjene na čelu Matice, pokazali

Sve koji su u sustavu javnih službi samo boljom plaćom možemo potaknuti da ostanu u Hrvatskoj. I ovako ih je premalo. Ako ih se ne motivira i ne valorizira njihov rad, oni, nažalost, odlaze trbuhom za kruhom

interes za ulazak, tako da u skoro vrijeme očekujemo još minimalno tri sindikata. Trenutačno smo u razgovorima s još jednim sindikatom u području predškolstva, Sindikatom radnika u predškolskom odgoju i obrazovanju Hrvatske. Dakle, imamo jasan plan o tome kako djelovati i jačati Maticu.

Koliko je Matica utjecajna?

Matica je oduvijek, zahvaljujući savjesti i svijesti radnika koji rade u Matici, bila jedan od važ-

nih faktora, pogotovo gledajući središnjice, a tri su velike središnjice. Bez obzira na broj članova, Matica je uvijek bila najutjecajnija. Sve one akcije, pobuna protiv outsourcinga, monetizacije autocesta, Zakon o radu itd. pokretala je i držala kormilo upravo Matica. Naša središnjica imala je i krucijalnu organizacijsku ulogu u svim referendumima, gledajući i pravnu i organizacijsku stranu, a kapaciteta imamo.

Članovi Matice uglavnom su

sindikati javnih službi?

Kad govorimo o pregovorima za Temeljni kolektivni ugovor, za Maticu je to iznimno dobro. Čim su sindikati u jednoj kući, i pregovori idu u potpuno drugom smjeru.

No, liječnički sindikat, unatoč njihovom utjecaju, nije reprezentativan?

Sindikat liječnika je reprezentativan za Temeljni kolektivni ugovor, a temeljem specijalnog zakona sjesti će za pregovarački

stol i za granski kolektivni ugovor. Liječnici imaju vrlo jak lobi i smatraju da su sami sebi dovoljni. Činjenica je da su jaki i mogu se za dosta toga izboriti. Jednako tako, i njihova je Komora jaka pa oni i preko Hrvatske liječničke komore ostvaruju svoje interese. Zbog toga i imaju otpor ulasku u Maticu te stoga Hrvatski liječnički sindikat ima i prilično malo članova s obzirom na to koliko liječnika ima u sustavu.

Dok se ne dogovore novi kriteriji, i dalje je reprezentativnost kriterij?

Sindikati imaju utjecaj kao takav, ali nemaju reprezentativnost. Rješenje toga mora se naći u Zakonu o reprezentativnosti, a ne u pojedinačnim specijalnim zakonima. To je naš stav. Nemamo ništa protiv njih, važan je njihov utjecaj, ali neka se nađe univerzalno rješenje u općem Zakonu o reprezentativnosti, ne preko Zakona o zdravstvenoj zaštiti. U suprotnom, to bi otvorilo Pandorinu kutiju, a onda će se, primjerice, javiti profesori matematike, lektori i slična zanimanja pa će svi na taj način tražiti reprezentativnost.

Već smo o tome komunicirali s Ministarstvom rada i čini se da su spremni pokušati mijenjati Zakon o reprezentativnosti. Cilj nam je da to popravimo, da popravimo odredbe o utvrđivanju reprezentativnosti za kolektivni ugovor za državne službe (da se reprezentativnost sindikata državnih službi utvrđuje na isti način i prema istim principima kao i reprezentativnost sindikata javnih službi) i neke stvari koje smo uočili kao loše u samom procesu prebrojavanja članova sindikata.

Prebrojavanje traje?

Moj Sindikat hrvatskih učitelja ima 857 podružnica. Iz toliko podružnica moram dobiti papir/potvrdu. Nije čak problem u sindikatu, mi to brzo obavimo, ali je problem što ti podaci onda stoje u Ministarstvu po četiri do pet mjeseci, a već smo u produljenoj primjeni Kolektivnog ugovora. To je uvijek pritisak na pregovore. Bit će važno da to ispravimo kako bismo si olakšali pregovore.

Ove su godine pregovori za TKU zbog inflacije bili iscrpljujući. Dva puta ste pregovarali?

Tako je. U ovoj godini dva smo puta pregovarali za rast osnovice. Inflacija je sustavno umanjila

Za članove sindikata htjeli bismo osigurati neka nova materijalna prava. Želimo da ta razlika, kolika god ona bila, ipak bude takva da članovi dobiju više jer oni su ti koji pridonose, plaćaju sindikat, a bez sindikata nema kolektivnog ugovora. Zaposlenici trebaju shvatiti koliko je važno već sada biti član sindikata

vala cijenu rada i kupovnu moć naših članova. U nastavku pregovora, a zbog utjecaja inflacije, nastojali smo dosegnuti barem vršnu vrijednost inflacije na godišnjem nivou. Inflacija će na godišnjem nivou biti oko 10,6 %, a ukupan rast osnovice je 10,24 % u ovoj godini. Upravo s tim rastom osnovice ulazimo u sljedeću godinu. Dodatno raste osnovica za 2 posto u travnju te je osiguran nastavak pregovora za rast osnovice u rujnu 2023. godine. Nastavak pregovora je izuzetno važan jer nitko ne može sa sigurnošću u ovom trenutku znati kolika će biti inflacija u idućoj godini. Stoga nastavak pregovora osigurava daljnji rast osnovice ovisno o ekonomskoj situaciji i inflatornim pokazateljima. Povećan je iznos božićnice za ovu i iduću godinu, iznos dara za djecu te regresa.

I članstvo je bilo podijeljeno o tome s kakvom platformom pregovarati?

Članstvo je u tom pogledu u svim sindikatima bilo podijeljeno. Situacija je teška. Ali, ako vidimo koliko smo uspjeli izvući u pregovorima, bez ikakvih industrijskih akcija, to je bio plafon. Članstvo se na referendumu izjasnilo je li im to prihvatljivo i sindikati su postupili sukladno tome.

Sektori u obrazovanju i zdravstvu su jaki i moraju biti uvaženi kao takvi, ne smijemo zanemariti činjenicu da je iza nas pandemijsko vrijeme u kojemu

su medicinske sestre i tehničari - ne možemo govoriti o sustavu zdravstva samo kroz liječnike - podmetnuli svoja leđa u teškim vremenima. Naravno, i učitelji, koji su preko noći morali krenuti na sustav *on-line* nastave i snalaziti se sami u toj priči. U pandemiji smo svi morali povući pa je logično da su svi u sustavu javnih službi nezadovoljni primanjima, a čini mi se i položajem u samom društvu. Svi se mi sjećamo kad smo medicinskim sestrama i tehničarima pljeskali s balkona, ali to se ne vidi na njihovoj plaći, ne razmišlja se i ne gleda cjelovito koliko je deficitarno to zanimanje.

Sve koji su u sustavu javnih službi samo boljom plaćom možemo potaknuti da ostanu u Hrvatskoj. I ovako ih je premalo. Ako ih se ne motivira i ne valorizira njihov rad, oni, na žalost, odlaze trbuhom za kruhom.

Kako se čini, samo se sindikati bore za bolji položaj radnika?

To je vječni *fajt*, tradicija sindikalizma. Rad u sindikatu nije posao, to je način života, mi kao članci posvetili smo svoje vrijeme sindikatu, problemima članova i konstantnoj borbi za bolji položaj svih zaposlenika, a posebice naših članova. Kad se u ime sindikata izborimo za nešto, te blagodati svi koriste. Kad se izborimo za nešto u pregovorima ili u štrajku, u svim akcijama, svi dobiju jednako - i članovi i nečlanovi sindikata.

Je li rješenje zakon prema kojemu svi zaposleni moraju biti članovi sindikata ili možda da, kad sindikati nešto ispregovaraju, blagodati uživaju samo članovi sindikata?

To, prema konvencijama, nije moguće, sloboda udruživanja mora postojati, ali postoje neka druga rješenja.

Koja su to rješenja?

Jedan od dosega ovih pregovora nije samo koliko je rasla osnovica. Mi, ustvari, kada gledamo pregovore, gledamo u prvome redu koliki je rast osnovice, da sustav plaćanja prijevoza bude adekvatan i slično, odnosno poboljšanje materijalnih uvjeta. Ali, doseg koji je nama najznačajniji je i činjenica da je putem nacionalnog plana oporavka i otpornosti, Zakona o radu i odredbe samog TKU-a složena platforma za razlikovanje člana od nečlana sindikata. To je jedan od ključnih elemenata koji smo uspjeli ispregovarati u ovoj godini. Odredbom u TKU-u definirano je da se stupanjem na snagu Zakona o radu otvara mogućnost razlikovanja člana i nečlana sindikata u budućim pregovorima. Zakon o radu treba stupiti na snagu 1. siječnja 2023., a pregovori za TKU po tom pitanju početak će najkasnije do kraja ožujka 2023.

Sindikati zapravo već godinama u zakon žele ugraditi razlikovanje člana od nečlana sindikata?

To je nešto što smo mi kao središnjica, Matica, sve ove godine pokušavali naglasiti i, na neki način, ušlo je u prijedlog Zakona o radu upravo zbog našega pritiska. Nije to dio nikakve direktive EU, nije to nešto što direktive nameću. Zemlje u EU i svijetu za to imaju različita rješenja. Neki imaju doprinose solidarnosti, odnosno naknade koje plaćaju nečlanovi sindikata (što smo i mi nekada imali, ali to rje-

MATICA HRVATSKIH SINDIKATA

Maticu hrvatskih sindikata za sada čine Sindikat hrvatskih učitelja, Nezavisni sindikat zaposlenih u srednjim školama Hrvatske, Nezavisni sindikat znanosti i visokog obrazovanja, Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara - medicinskih tehničara, Nezavisni sindikat knjižničara Hrvatske, Sindikat odgoja i obrazovanja Hrvatske, Nezavisni sindikat pravosudne policije RH, Sindikat djelatnika u vojsci i državnim službama te Sindikat radnika, sporta i rekreacije u Hrvatskom mirovinskom osiguranju.

MATICA HRVATSKIH SINDIKATA

šenje ukinuo je Ustavni sud), dok neki imaju i drukčija rješenja koja mi pokušavamo preslikati, a riječ je o tome da se neka prava za članove sindikata mogu ugovoriti u većoj mjeri, visini i opsegu. Neki imaju ideje da se TKU odnosi samo na članove sindikata, ali to za Maticu sindikata nije opcija. Potrebno je naći adekvatnu zakonsku normu kako to ne bi bilo protuustavno itd.

Štošta je pravno u pitanju, ali nadam se da smo sada našli bolje rješenje, i to u Zakonu o radu.

Nakon stupanja Zakona o radu na snagu, u TKU-u će se otvoriti pitanje razlikovanja člana od nečlana sindikata. Imamo obvezu i vlast i mi sjesti za stol i sagledati koje su mogućnosti za razlikovanje člana od nečlana. Najjednostavnije rečeno, može se razgovarati i o materijalnim i nematerijalnim pravima, imamo nekih ideja. Ali, u većini slučajeva, da bi ljudi osjetili prednosti članstva u sindikatu, moći će ostvariti nešto materijalno. Za članove sindikata htjeli bismo osigurati neka nova materijalna prava. Želimo da ta razlika, kolika god ona bila, ipak bude takva da članovi dobiju više jer oni su ti koji pridonose, plaćaju sindikat, a bez sindikata nema kolektivnog ugovora. Apsolutno je opravdano da se razlikuju članovi od nečlanova sindikata.

Zaposlenici trebaju shvatiti koliko je važno već sada biti član sindikata.

Na koje materijalno pravo članovi sindikata mogu računati sljedeće godine? Za što ćete se boriti?

U ožujku sljedeće godine početak pregovori. Razmišljam o uvođenju uskrsnice kao novog materijalnog prava isključivo za članove sindikata. U tome bi mogla biti razlika između člana i nečlana, članovi sindikata imat će više koristi u tim pregovorima. Nadamo se da će to inicirati učlanjenja u sindikate, a naravno da smo u pregovori-

Matica hrvatskih sindikata u međunarodnoj mreži

Matica hrvatskih sindikata članica je Europske konferencije sindikata (EKS/ETUC).

Naši sindikati, govori gospođa Šprem, ne djeluju samo na području RH, svi naši dosezi poznati su i na europskoj razini, imamo izvrsnu međunarodnu suradnju. Bila sam nedavno u Sloveniji na njihovu kongresu jer sam imala potrebu zahvaliti sindikatima. Sudjelovali su u našoj Akciji SHU (*Snaga, htijenje, uspjeh*) *Solidarno* za pomoć članovima sindikata na potresom pogođenom području. Donacija iz Slovenije iznosila je gotovo 50 tisuća eura. Mi kao Sindikat hrvatskih učitelja donirali smo 1,3 milijuna kuna našim članovima s potresom pogođenih područja. Tako smo, zbrojivši, više od milijun i pol kuna donirali članovima s potresom pogođenih područja. Novac nisu donirali samo sindikati Slovenije, nego i ostali sindikati koji su bili na kongresu.

To sve ne bi bilo moguće da, kad je riječ o organiziranju aktivnosti sindikata, nemamo velik utjecaj i uvažavanje u Europi, ali i na svjetskoj razini.

Na svim kongresima u Europi držim predavanja o krucijalnim temama koje se odnose na sindikalno organiziranje, a tu su i brojna priznanja i valoriziranje našega rada. Naš štrajk u obrazovanju priča je koja je završila u svim europskim i svjetskim novinama, i u prestižnom *Washington Postu*, tako da naši članovi neki put nisu ni svjesni koliko je naš utjecaj kao sindikata velik i koliko smo u svijetu uvaženi. I za ETUC, dakle, druge organizacije rada, držim predavanja. Sindikalna solidarnost i povezanost prave su vrijednosti i civilizacijska postignuća. Jedan od osnovnih postulata sindikalne djelatnosti je sindikalna solidarnost. Takve su akcije dokaz koliko smo organizirani. Strane organizacije veoma cijene naše sindikate.

ma jači ako imamo više članova. I u ugovorima članovi moraju valorizirati sve stavke onoga što je ispregovavano. Sigurna sam da ćemo vrlo brzo ostvariti razliku između člana i nečlana i jačati sindikate koji su pridonijeli tome da to razlikovanje postoji.

Govorili ste o povezanosti u Matici hrvatskih sindikata?

Koliko je važna vertikalna obrazovanja unutra Maticice, toliko je važno i zdravlje. Anica Prašnjak ima svoju ulogu u tome, potpredsjednica je Maticice, a bit će i na čelu Odjela za zdravlje. Nama će svi sektori biti važni. Povezivanje, suradnja, razgovori i zbijeni redovi jačaju nas u pogovorima.

Anicu moram nahvaliti, kao

sindikalna čelnica savjesno je odrađivala sve poslove i sastanke. To je osoba na koju možeš uvijek računati, prijatelj kad god ti treba i, bez obzira na to što je težak period iza nje, davala je maksimum u svim pregovorima. I u njezinu sindikatu mogu joj samo „kapu dolje“ s obzirom na činjenicu koliko se ona bori za svoje ljude.

Putem nacionalnog plana oporavka i otpornosti, Zakona o radu i odredbe samog TKU-a složena je platforma za razlikovanje člana od nečlana sindikata. To je jedan od ključnih elemenata koji smo uspjeli ispregovarati u ovoj godini. Odredbom u TKU-u definirano je da se stupanjem na snagu Zakona o radu otvara mogućnost razlikovanja člana i nečlana sindikata u budućim pregovorima. Zakon o radu treba stupiti na snagu 1. siječnja 2023., a pregovori za TKU po tom pitanju početak će najkasnije do kraja ožujka 2023.

IN MEMORIAM

Dr. Vesna Bosanac (9. 3. 1949. - 21. 3. 2022.)

Istinska heroína Domovinskog rata

Dana 21. ožujka 2022. godine preminula je dr. Vesna Bosanac, dugogodišnja ratna i poslijeratna ravnateljica vukovarske bolnice. Dr. Bosanac vodila je vukovarsku bolnicu i za vrijeme teške bitke za Vukovar u Domovinskom ratu.

Rođena je u Subotici 9. ožujka 1949., ali je srednju školu pohađala u Vukovaru.

U vukovarskoj bolnici zaposlila se nakon završetka studija na Medicinskom fakultetu u Zagrebu 1973. godine. Ravnateljicom Medicinskog centra Vukovar postala je 24. srpnja 1991. godine. Vodila je bolnicu u vrijeme opsade Vukovara do pada grada, nakon čega je bila zatočena u srpskom koncentracijskom logoru u Sremskoj

Mitrovici. Razmijenjena je, a nakon mirne reintegracije Podunavlja i ponovno imenovana ravnateljicom vukovarske bolnice.

Dr. Vesna Bosanac dobitnica je brojnih odlikovanja i priznanja, među ostalim, odlikovana je Redom Danice hrvatske s likom Katarine Zrinske 2002. godine itd.

Sredinom 2013. godine smijenjena je s mjesta ravnateljice Opće bolnice Vukovar, odlukom Vlade Republike Hrvatske. Više je puta svjedočila u sudskim postupcima na Međunarodnom sudu u Haagu, kao svjedokinja Tužiteljstva protiv Slavka Dokmanovića, Slobodana Miloševića, tzv. vukovarske trojke (Šljivančanina, Mrkšića i Radića) te u postupcima protiv Gorana Hadžića i Vojislava Šešelja.

Dr. Vesna Bosanac, dobitnica brojnih odlikovanja i priznanja, među ostalim, odlikovana je i Redom Danice hrvatske s likom Katarine Zrinske, istinska je heroína Domovinskog rata koja je vukovarsku bolnicu vodila i u vrijeme najtežih dana borbe za Vukovar, u vrijeme opsade pa sve do pada grada, nakon čega je bila zatočena u srpskom koncentracijskom logoru u Sremskoj Mitrovici

Arhiv vukovarskog muzeja

Dr. Bosanac s liječnicima u vukovarskoj bolnici 1991.

SESTRINSTVO - SNAGA JE U ZAJEDNIŠTVU, SJEDNICA ODBORA ZA ZDRAVSTVO I SOCIJALNU POLITIKU ODRŽANA NA MEĐUNARODNI DAN SESTRINSTVA 12. SVIBNJA 2022.

Prijeko je potrebno povećanje koeficijenata za sve obrazovne razine i usklađivanje sistematizacije radnih mjesta u zdravstvenim ustanovama s prihvaćenim standardima kvalitete

Na Međunarodni dan sestristva 12. svibnja 2022. godine održana je sjednica Odbora za zdravstvo i socijalnu politiku s temom Sestrinstvo - snaga je u zajedništvu.

Predstavnici ministarstava i struke

Uz saborske zastupnike, članove Odbora, sjednici su nazočili predstavnici Ministarstva zdravstva, Ministarstva znanosti i obrazovanja, Ministarstva rada i mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, kao i predstavnici struke, Hrvatske komore medicinskih sestara, Hrvatske udruge medicinskih sestara, Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara, Hrvatskog nacionalnog saveza sestristva, predstavnici fakulteta zdravstvenih studija, veleučili-

U ime našeg Sindikata nazočnima se obratila predsjednica Glavnog vijeća HSS MS-MT-a Anica Prašnjak koja se osvrnula na problem odlaska medicinskih sestara iz Hrvatske, što je potkrijepila i podatkom da godišnje oko 280 sestara podnese zahtjev za odlazak u inozemstvo. Podsjetila je na važnu ulogu medicinskih sestara u zdravstvenoj zaštiti građana te stoga i potrebu većeg vrednovanja njihova posla u sustavu

šta, škole za medicinske sestre i drugi.

U ime našeg Sindikata nazočnima se obratila predsjednica Glavnog vijeća HSS MS-MT-a Anica Prašnjak koja se osvrnula na problem odlaska medicinskih sestara iz Hrvatske, što je potkrijepila i podatkom da godišnje oko 280 sestara podnese zahtjev za odlazak u inozemstvo. Još je jednom podsjetila na važnu ulogu medicinskih sestara u zdrav-

stvenoj zaštiti građana te stoga i potrebu većeg vrednovanja njihova posla u sustavu.

Otvorena pitanja

Osim povećanja upisnih kvota za medicinske škole, istaknula je kako smatra potrebnim uzeti u obzir i rješavanje njihova stambenog pitanja te pomoć roditeljima i učeni-

cima putem stipendiranja. Sindikat se, naglasila je, do sada izborio za povećanje osnovice i obračun prekovremenih sati.

Nužnim smatra povećanje koeficijenata za sve obrazovne razine, kao i usklađivanje sistematizacije radnih mjesta u zdravstvenim ustanovama s prihvaćenim standardima kvalitete, a dodala je kako treba uvrstiti i kategorizaciju bolesnika.

KOLEKTIVNI UGOVOR ZA DJELATNOST ZDRAVSTVA I ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA POTPISAN 26. OŽUJKA 2018. GODINE S ROKOM VAŽENJA OD GODINE DANA

Očekuju nas pregovori za novi Kolektivni ugovor za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja

Kolektivni ugovor za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja potpisan je 26. ožujka 2018. godine s rokom važenja od godine dana. Dodatkom I Kolektivnom ugovoru koji je potpisan 26. ožujka usuglašeno je da se važeći Ugovor u cijelosti nastavlja primjenjivati do zaključenja Dodatka II. Dodatkom II Kolektivnom ugovoru za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja, koji je potpisan 27. rujna 2019. godine, a primjenjuje se od 1. rujna 2019. godine, njegovo je važenje produljeno do 31. prosinca 2022. godine.

Dodatkom III Kolektivnom ugovoru za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja koji je potpisan 5. svibnja 2020. godine, a primjenjuje se od 1. travnja 2020. godine, uređeno je plaćanje prekovremenog rada radnicima u sustavu zdravstva.

Utvrđivanje reprezentativnosti

Važenje Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja istječe 31. prosinca 2022. godine. Za pregovaranje o novom kolektivnom ugovoru potrebno je prebrojati članove sindikata, odnosno utvrditi reprezentativnost sindikata koji mogu pregovarati o sklapanju novog kolektivnog ugovora. Stoga je Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara - medicinskih tehničara sa Samostalnim sindikatом zdravstva i socijalne skrbi Hrvatske u svibnju ove godine Povjerenstvu za utvrđivanje reprezentativnosti

Pregovori su trebali početi krajem listopada, ali zbog stupanja na snagu Zakona o dopuni Zakona o zdravstvenoj zaštiti u listopadu ove godine sukladno kojem je Hrvatski liječnički sindikat stekao pravo na utvrđivanje reprezentativnosti, Povjerenstvo za utvrđivanje reprezentativnosti objavilo je novi javni poziv sindikatima za dostavljanje podataka o broju članova radi utvrđivanja broja i sastava pregovaračkog odbora sindikata za kolektivne pregovore za granski kolektivni ugovor

sustava, obitelji i socijalne politike 31. listopada 2022. godine objavilo je novi javni poziv sindikatima za dostavljanje podataka o broju članova radi utvrđivanja broja i sastava pregovaračkog odbora sindikata za kolektivne pregovore za granski kolektivni ugovor. U ovom trenutku očekujemo rješenje o reprezentativnosti nakon čega trebaju početi pregovori o novom kolektivnom ugovoru za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja.

Pravna pravila

Nakon isteka roka na koji je ovaj Kolektivni ugovor sklopljen, u njemu sadržana pravna pravila kojima se uređuje sklapanje, održaj i prestanak radnog odnosa kao dio prethodno sklopljenih ugovora o radu, produljeno se primjenjuju do sklapanja novog kolektivnog ugovora, a najdulje tri mjeseca od isteka roka na koji je sklopljen.

S obzirom na to da Zakon o radu propisuje da kolektivni ugovor sklopljen na određeno vrijeme može trajati najdulje pet godina, a važeći Kolektivni ugovor je zaključen u ožujku 2018. godine, ostaje mogućnost produljenja važenja Kolektivnog ugovora do ožujka ove godine, nakon čega bi nastupila produljena primjena pravnih pravila.

Namjera je Sindikata argumentiranom dokumentacijom nastojati sve prijedloge učiniti što je moguće više nedvojbenim te ih tako nastojati i ugovoriti u novom kolektivnom ugovoru.

uputio zahtjev za objavom javnog poziva za utvrđivanje reprezentativnosti.

S obzirom na važenje Kolektivnog ugovora te odredbu da pregovori o novom Kolektivnom ugovoru trebaju početi najkasnije 60 dana prije njegova isteka, pregovori su trebali početi krajem listopada.

Međutim, zbog stupanja na snagu Zakona o dopuni Zakona

o zdravstvenoj zaštiti u listopadu ove godine (NN br. 119/2022 od 14. listopada 2022.) sukladno kojem je Hrvatski liječnički sindikat stekao pravo na utvrđivanje reprezentativnosti, u skladu s odredbom članka 23. st. 4. Zakona o reprezentativnosti udruga poslodavaca i sindikata, Povjerenstvo za utvrđivanje reprezentativnosti na web stranicama Ministarstva rada, mirovinskoga

Dodatkom I Kolektivnom ugovoru potpisanom 26. ožujka usuglašeno je da se važeći Ugovor u cijelosti nastavlja primjenjivati do zaključenja Dodatka II. Dodatkom II potpisanom 27. rujna 2019. godine, koji se primjenjuje od 1. rujna 2019., njegovo je važenje produljeno do 31. prosinca 2022. Dodatkom III koji je potpisan 5. svibnja 2020., a primjenjuje se od 1. travnja 2020. godine, uređeno je plaćanje prekovremenog rada radnicima u sustavu zdravstva

UREDBA O NAZIVIMA RADNIH MJESTA I KOEFICIJENTU SLOŽENOSTI POSLOVA

Rješavanju problema u sustavu zdravstva nužno je pristupiti cjelovito, i putem Kolektivnog ugovora i putem Uredbe

Koeficijente složenosti poslova radnih mjesta u javnim službama Uredbom utvrđuje Vlada RH. Koeficijenti složenosti poslova nisu predmet kolektivnog ugovora. Činjenica je da je Vlada dužna, sukladno Zakonu o plaćama u javnim službama, prijedlog Uredbe, osim Ministarstvu financija i resornom ministarstvu, u ovom slučaju Ministarstvu zdravstva, dostaviti na prethodno mišljenje i sindikatima, međutim, mišljenje sindikata Vladu RH ne obvezuje.

Unatoč tome, Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara – medicinskih tehničara već godinama upućuje prijedloge, mišljenja i inicijative ministarstvima u vezi s koeficijentima.

Sindikat izložio svoje očitovanje

Tijekom postupka pregovora o sklapanju izmjena i dopuna Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja 2019. godine, isticali smo da je važno pristupiti cjelovitom rješavanju problema u sustavu zdravstva, odnosno i putem Kolektivnog ugovora i Uredbe. Vezano uz navedenu tematiku, upućivali smo dopise predsjedniku Vlade RH, Ministarstvu zdravstva, Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvu financija, Ministarstvu zdravstva i tražili da Ministarstvo zdravstva u što je moguće kraćem roku otvori pitanje izmjena i dopuna članka 2. Uredbe.

Na prijedlog Uredbe o izmjenama i dopuni Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama od siječnja 2021. godi-

U srpnju ove godine stupila je na snagu Uredba o izmjenama i dopuni Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova. Međutim, i dalje tražimo izmjene Zakona o plaćama u javnim službama u smislu povećanja raspona koeficijenata za prvostupnike, kao i povećanje raspona koeficijenata za srednju stručnu spremu te izmjene i dopune Uredbe u smislu povećanja koeficijenata složenosti poslova prvostupnicima sestrinstva te medicinskim sestrama s temeljnim obrazovanjem odnosno srednjom stručnom spremom

ne Sindikat je izložio svoje očitovanje na radnoj skupini održanoj u veljači. U njemu smo istaknuli da je problem koeficijenata složenosti poslova za medicinske sestre višegodišnji, i to ne samo kad je riječ o priznavanju istog magistrata sestrinstva i diplomiranim medicinskim sestrama, nego općenito za sve medicinske sestre.

Osim utvrđivanja koeficijenata složenosti poslova magistrata sestrinstva i diplomiranim medicinskim sestrama, tražili smo povećanje koeficijenta prvostupnicima sestrinstva te medicinskim sestrama s temeljnim obrazovanjem odnosno srednjom stručnom spremom (budući da jedino strukovno obrazovanje medicinskih sestara traje 5 godina).

Ostajemo pri svim našim prijedlozima

Prvo očitovanje Vladi RH i Ministarstvu zdravstva uputili smo u veljači 2021. godine. Temeljem novog prijedloga Uredbe o izmjenama i dopuni Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama iz ožujka 2021. godine, a koji nam je prezentiran na sastanku radne skupine, uputili smo Ministarstvu zdravstva

ново očitovanje.

Treće očitovanje HSS MS-MT-a upućeno je Ministarstvu zdravstva u travnju 2021. U srpnju ove godine stupila je na snagu Uredba o izmjenama i dopuni Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova. Međutim, kao što je rečeno, i dalje tražimo izmjene Zakona o plaćama u javnim službama u smislu povećanja raspona koeficijenata za prvostupnike, kao i povećanje raspona koeficijenata za srednju stručnu spremu te izmjene i dopune Uredbe u smislu povećanja koeficijenata složenosti poslova prvostupnicima sestrinstva te medicinskim sestrama s temeljnim obrazovanjem odnosno srednjom stručnom spremom.

Rad na izmjenama i dopunama Uredbe o koeficijentima složenosti poslova i nazivima radnih mjesta u dijelu koji se odnosi na zdravstvo, nastavlja se i dalje. Prvi sastanak radne skupine, a čiji bi rad trebao trajati oko tri mjeseca, za izradu Nacrta prijedloga Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama, održan je u listopadu 2022.

HSS MS-MT i dalje ostaje pri svim prethodnim prijedlozima te predlaže povećanje koeficijenata složenosti poslova medicinskim sestrama svih razina obrazovanja, odnosno stečene stručne spreme.

Povećanje koeficijenata

Dakle, predlažemo povećanje koeficijenata prvostupnicima sestrinstva te medicinskim sestrama srednje stručne spreme u maksimalnom rasponu sukladno trenutačno važećem Zakonu o plaćama u javnim službama, a kako je već predlagano u prijašnjim dopisima našega Sindikata, i to do stupanja na snagu novog Zakona o plaćama u javnim službama, tijekom izrade kojeg će se inzistirati na promjeni sada važećih raspona koeficijenata odnosno povećanju koeficijenata prvostupnicima sestrinstva te medicinskim sestrama srednje stručne spreme, kao i priznavanje visoke stručne spreme medicinskim sestrama i na drugim radnim mjestima.

Zainteresirane članove molimo da se obrate Uredu HSS MS-MT-a za eventualna detaljnija pojašnjenja navedenog pitanja.

Iako mišljenje sindikata kad je riječ o Uredbi Vladu RH ne obvezuje, HSS MS-MT već godinama upućuje prijedloge, mišljenja i inicijative ministarstvima u vezi s koeficijentima. Upućivali smo dopise predsjedniku Vlade RH, Ministarstvu zdravstva, Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvu financija, Ministarstvu zdravstva i tražili da Ministarstvo zdravstva u što je moguće kraćem roku otvori pitanje izmjena i dopuna članka 2. Uredbe

IZBORI U MATICI HRVATSKIH SINDIKATA 11. LIPNJA 2022. GODINE

JEDNOGLASNO IZABRANE

Predsjednica Matice hrvatskih sindikata Sanja Šprem, potpredsjednica Anica Prašnjak

Prva sjednica u X. sazivu Velikog vijeća Matice hrvatskih sindikata održana je 11. lipnja 2022. godine te su na njoj održani redovni izbori za predsjednika/cu Matice, članove Nadzornog odbora i Članskog vijeća. Za predsjednicu Matice hrvatskih sindikata izabrana je Sanja Šprem, predsjednica Sindikata hrvatskih učitelja, s jednoglasnom podrškom od 43 glasa.

Trogodišnji mandat

Na prvoj redovnoj sjednici Malog vijeća Matice u X. sazivu, održanoj 12. srpnja 2022. godine, za potpredsjednicu, odnosno zamjenicu predsjednice Matice hrvatskih sindikata u tekućem mandatnom razdoblju od tri godine jednoglasno je izabrana Anica Prašnjak, predsjednica Glavnog vijeća Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara.

Također, na sjednici Velikog vijeća Matice hrvatskih sindikata 11. lipnja 2022. izabrani su članovi Nadzornog odbora i Članskog vijeća.

Nadzorni odbor i Člansko vijeće

Na mandat od tri godine u Nadzorni odbor izabrani su Jere Bilan iz Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama Hrvatske, Ariana Bogner Boroš iz Sindikata hrvatskih učitelja, Želimir Dulčić iz Nezavisnog sindikata znanosti i visokog obrazovanja, Anita Gjopar iz Nezavisnog sindikata knjižničara Hrvatske i Ljiljana Sambol iz Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara.

U Člansko vijeće Matice iza-

Na sjednici je izložen pregled aktivnosti i učinaka Matice u proteklom razdoblju, provedena rasprava o aktualnim sindikalnim temama, prihvaćeni financijski izvještaj i izvještaj Nadzornog odbora za 2021. godinu te usvojena politika Matice za 2022. godinu

MATICA HRVATSKIH SINDIKATA

brani su Heli Hajdić Nikolić iz Nezavisnog sindikata znanosti i visokog obrazovanja, Roman Balen iz Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama Hrvatske, Aleksandar Lukadinović iz Sindikata hrvatskih učitelja, Zoran Šinjak iz Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara i Višnja Šarić

iz Sindikata odgoja i obrazovanja Hrvatske.

Zahvalnost Vilimu Ribiću

Na sjednici je izložen pregled aktivnosti i učinaka Matice u proteklom razdoblju, provedena rasprava o aktualnim sindikalnim temama, prihvaćeni financijski izvještaj i izvještaj Nadzornog odbora za

2021. godinu te usvojena politika Matice za 2022. godinu.

Vilimu Ribiću, osnivaču i dugogodišnjem predsjedniku Matice hrvatskih sindikata, kojemu je, nakon odluke da se više neće kandidirati, ovo bio posljednji mandat, iskazana je posebna zahvalnost na predanom dugogodišnjem vodstvu Matice.

SRPOOH postao član Matice hrvatskih sindikata

Sindikat radnika u predškolskom odgoju i obrazovanju Hrvatske (SRPOOH) novi je član Matice hrvatskih sindikata.

Odluka je donesena na sjednici Središnjeg odbora 19. prosinca 2022. Odluku SRPOOH-a jednoglasno je prihvatilo Malo vijeće Matice te je taj sindikat primljen u punopravno članstvo s 1. siječnjem 2023.

Pridruživanjem Matici SRPOOH-u se otvorila prilika za suradnju s dugogodišnjim članom Matice, Sindikat odgoja i obrazovanja Hrvatske. SRPOOH će, tvrde u Matici hrvatskih sindikata, „značajno doprinijeti kreiranju kvalitetnih rješenja i akcija usmjerenih na unapređenje položaja radnika i općenito uvjeta u predškolskim ustanovama“.

**Sindikat radnika u
predškolskom odgoju
i obrazovanju Hrvatske**

U Nadzorni odbor izabrani su Jere Bilan iz Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama Hrvatske, Ariana Bogner Boroš iz Sindikata hrvatskih učitelja, Želimir Dulčić iz Nezavisnog sindikata znanosti i visokog obrazovanja, Anita Gjopar iz Nezavisnog sindikata knjižničara Hrvatske i Ljiljana Sambol iz Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara

ZAKON O RADU HSS MS-MT, KAO ČLAN MATICE HRVATSKIH SINDIKATA, AKTIVNO SUDJELOVAO U DONOŠENJU IZMJENA I DOPUNA ZAKONA PUTEM RADNE SKUPINE FORMIRANE ZA RAD NA ZAKONU

SINDIKALNI PRIORITET

U konačni prijedlog Zakona uvrštena i odredba koja sindikatima omogućava da u kolektivnim ugovorima ugovore veći opseg prava za članove sindikata koji su pregovarali o kolektivnom ugovoru

U rujnu 2020. u Ministarstvu rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike počeli su tripartitni razgovori sa socijalnim partnerima o potrebi redefiniranja Zakona o radu (u daljnjem tekstu: Zakon). Na prvim sastancima dogovoreni su način i dinamika rada radne skupine koju čine predstavnici ministarstva, Hrvatske udruge poslodavaca i reprezentativnih sindikalnih središnjica (Savez samostalnih sindikata Hrvatske, Nezavisni hrvatski sindikat i Matice hrvatskih sindikata).

Formirani i usuglašavani „sindikalni“ stavovi

Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara – medicinskih tehničara, kao član Matice hrvatskih sindikata, aktivno je sudjelovao u donošenju izmjena i dopuna Zakona putem radne skupine formirane za rad na Zakonu.

Od ljeta 2021. godine počeli su intenzivni sastanci na kojima se prolazilo kroz radni materijal koji je pripremilo Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (u daljnjem tekstu: Ministarstvo rada) te kroz primjedbe i prijedloge, koje su navedene sindikalne središnjice i Hrvatska udruga poslodavaca, u

Obveze na koje se Republika Hrvatska obvezala NPOO-om

Obveze na koje se Republika Hrvatska obvezala NPOO-om su:

1. detaljnije uređenje odredaba kojima se regulira rad na izdvojenom mjestu rada;
2. smanjenje broja ugovora o radu na određeno vrijeme, osobito onih koji se sklapaju na vrlo kratko vrijeme;
3. jačanje prava na dodatni rad kod drugog poslodavca;
4. reguliranje rada putem internetskih platformi;
5. revidiranje odredbe o prestanku radnog odnosa zbog navršene životne dobi te odredbe o obveznoj otpremnini za zaposlenike koji su dosegli dob za odlazak u mirovinu;
6. definiranje pojma plaće i svih njezinih sastavnica;
7. definiranje primjene prava iz kolektivnih ugovora i njihova bolja povezanost s članstvom u sindikatima.

pisanom obliku, dostavile Ministarstvu rada. U pravilu, prije svakog sastanka Radne skupine, održavao bi se sastanak sindikalnih središnjica na kojima su se formirali i usuglašavali „sindikalni“ stavovi, prijedlozi i zahtjevi vezani uz Zakon. Novi Zakon trebao je biti donesen u kolovozu 2022. godine jer su se do tada u hrvatsko zakonodavstvo trebale prenijeti dvije europske direktive - Direktiva o transparentnim i predvidivim radnim uvjetima u Europskoj uniji i Direktiva o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i pružatelja skrbi (u daljnjem tekstu: Direktive).

Spori pregovori

S obzirom na to da su, unatoč intenzivnom radu Radne skupine i sastancima koji su se održavali na tjednoj bazi, pregovori o novom Zakonu vrlo sporo napredovali, sindikalne središnjice predložile su da se Zakon donese u dvije faze, i to tako da se u prvoj fazi napravi usklađivanje s Direktivama, a da se u drugoj fazi Radna skupina posveti radu na ostalom dijelu Zakona. Cilj takvog prijedloga sindikalnih središnjica bio je ostaviti dovoljno vremena za donošenje kvalitetnog Zakona, a ne brzati s donošenjem tako bitnog i kompleksnog Zakona.

S obzirom na to da su, unatoč intenzivnom radu Radne skupine i sastancima koji su se održavali na tjednoj bazi, pregovori o novom Zakonu vrlo sporo napredovali, sindikalne središnjice predložile su da se Zakon donese u dvije faze, i to tako da se u prvoj fazi napravi usklađivanje s Direktivama, a da se u drugoj fazi Radna skupina posveti radu na ostalom dijelu Zakona. Cilj takvog prijedloga sindikalnih središnjica bio je ostaviti dovoljno vremena za donošenje kvalitetnog Zakona, a ne brzati s donošenjem tako bitnog i kompleksnog Zakona

SLAVICA GALIĆ, MEDICINSKA SESTRA U MIROVINI, AUTORICA
KNJIGE *MALI DOM U SRCU PODRAVINE*

Pisanjem ove knjige htjela sam i sebi i drugima približiti svijet koji nas većinu očekuje

Slavica Galić, autorica knjige *Mali dom u srcu Podravine*, objavljene ove godine, medicinska je sestra u mirovini. Tema knjige je izmišljeni dom za starije i nemoćne osobe negdje u Podravini i njegovi vlasnici, djelatnici i korisnici te događaji ispričani kroz ispovijesti nekoliko korisnika u smiraju njihovih života.

Gospođa Galić rođena je u Grkinama pokraj Đurđevca.

Još je, ističe, u 5. razredu osnovne škole govorila da će biti medicinska sestra, a u toj joj je želji velik poticaj, objašnjava, bila sestrina koja je školu za medicinske sestre završila u Mlinarskoj. Često joj je pričala o školi u Mlinarskoj i poslu medicinske sestre. Tada se, naime, naglašava gospođa Galić, poštovala „uniforma“, a i odnos prema pacijentu bio je drukčiji.

Danas kao da je manje topline u ljudima, sve se nekako tehnički odrađuje, a mi smo u školu išle sa srcem i naši su nam razrednici bili velik poticaj - govori gospođa Galić.

Kao medicinska sestra najprije je radila u Dječjoj sobi Rodilišta OB-a „Dr. Tomislav Bardek“ u Koprivnici, ali je većinu radnog vijeka provela u Dječjim jaslama „Bubamara“ koprivničkog dječjeg vrtića „Tratinčica“.

U biti, tako sam u 30 godina staža postala i odgojiteljica, samo bez papira.

Objavili ste novu knjigu *Mali dom u srcu Podravine*?

Moja knjiga je čista fikcija, ali znate onu izreku - svaka slučajnost sa stvarnim osobama je slučajna. Međutim, iako se to događa u knjizi, u fikciji, vrlo lako može biti i dio stvarnoga života.

Na pisanje knjige ponukao me smještaj moga tate u dom, koji je

Gospođi Galić *Mali dom u srcu Podravine* druga je knjiga, iz tiska izašla ove godine, a s kolegicom Brankom Duvnjak napisala je i knjigu *Priče iz našeg mlina*, koja je objavljena 2021. godine. Branka Duvnjak i urednica je njezine druge knjige

to vrlo teško prihvatio, ali i smještaj u dom naše razrednice, koja je spomenuta u mojoj prvoj knjizi.

Imali ste potrebu to napisati. Malo je knjiga s takvom tematikom?

I meni se čini da je tako, da o ista nema mnogo knjiga koje su

posvećene životu u staračkom domu. No, svi starimo i smatram kako je to veoma važna tema. Treba pisati i o vlasnicima, ravnateljima domova koji su odlučili brinuti se o starima i nemoćnima, što nije nimalo lako, treba pisati o korisnicima domova, iznijeti njihove priče. Dosita, nije to lako, pred kraj života osta-

viti svoj dom i preseliti se negdje gdje si stranac, teško je prilagoditi se, prihvatiti taj život. Neki likovi u mojoj knjizi uspjeli su se lako prilagoditi, neki teško, a neki pak nikako.

Oni koji su čitali knjigu kažu da im je život u takvom domu prihvatljiv?

Da, to je zanimljivo, imala sam komentara tipa: „Joj, da mi je takav dom, odmah bih otišla u nje-ga.“ Međutim, važno je naglasiti kako ja nisam pisala o domu sa „zlatnim kvakama i zlatnim žlicama“, riječ je jednostavno o ljudskosti, kvalitetnim među-ljudskim odnosima, empatiji za te ljude. I ja ću, vjerojatno, teško prihvatiti starački smještaj jed-noga dana, tako da sam pisanjem ove knjige htjela i samoj sebi sve to malo približiti.

Ovo je Vaša druga knjiga?

Kad sam s kolegicom Bran-
kom Duvnjak završila prvu knji-
gu *Priče iz našeg mlina*, ponov-
no mi se javila potreba da nešto
napišem. Razmišljajući o čemu
pisati, dosjetila sam se da bi bilo
zanimljivo radnju smjestiti u sta-
rački dom. Drago mi je što sam
od prve knjige znatno napredo-
vala u izražavanju, s tim da sam
dio knjige pisala na tri dijalekta -
jedna gospođa u knjizi je iz Dal-
macije, jedna iz Zagorja, a tu su i
govornici štokavice.

Morali ste mašti dati na vo- lju?

I te kako, najteži dio bio je iz-
misliti priče, e, tu je mašta treba-
la raditi sto na sat. Treba opisati
likove, ući u njihov svijet, promi-
knuti u njihovu psihu, a i paziti
da bude zanimljivo, napeto...

Jeste li mijenjali izvornu ver- ziju rukopisa?

Na poticaj kolegice Branke
Duvnjak, koja je uredila knjigu,
rukopis je malo izmijenjen. Tako
je, primjerice, u priči jedan mladi
dečko iz Dalmacije smjestio svo-
ju baku u dom jer nije imao rodi-
telje, a baka je bila bolesna, imala
je „Alzheimer“ i počela zaborav-
ljati. Dečku je zbog toga bilo vrlo
teško jer je bio veoma povezan sa
svojom bakom. Kada se jednom
vraćao iz posjeta domu, bilo je
ružno vrijeme, brzo je vozio, do-
godila se prometa nesreća i on
je poginuo. To je bila prva verzi-
ja, ali kad je Branka to pročitala,
reče mi: „Di baš pokopa Dalma-
tinca?! Oživi ga!“

Tako smo izmijenili priču, deč-
ko je „preživio“, a poslije se i zalju-
bio u jednu zaposlenicu doma...

Knjiga je zapravo strukturirana
u vidu ispovijesti korisnika doma
domskoj psihologinji. Ona je,
slušajući uz kavu i druženja nji-
hove priče, odlučila da će napi-
sati knjigu o svima u domu. Tako
su oni njoj malo pomalo ispričali
svoje životne priče.

SLAVICA GALIĆ: OSVRT NA KNJIGU MALI DOM U SRCU PODRAVINE

Riječ urednice

One koji to znaju podsjetila bih, a onima
koji ne znaju, saopćila da smo kolegica
Slavica Galić i ja, u povodu 40. godišnji-
ce naše mature i 100. obljetnice Škole za medi-
cinske sestre Mlinarska, zajedničkim snagama
napisale knjigu posvećenu našoj nekadašnjoj
školi i godinama našeg školovanja u njoj - Pri-
če iz našeg mlina.

Kada je, nakon više od tri godine rada, 2020.
godine naš tekst konačno bio spreman za ti-
sak, sve nas je pogodila pandemija koronavi-
rusa, a zatim najprije Zagreb pa Banovinu za-
tresli potresi. Ti događaji su,
kao što nam je svima dobro
poznato, zaustavili norma-
lan tijek života i sve ostalo po-
tisnuli u drugi plan. Tako je
i izlazak naše knjige morao
pričekati bolja vremena. I
dok sam se ja u Zagrebu ba-
vila tehničkim i inim pitanji-
ma vezanim za izdavanje naše
knjige, Slavica je u Koprivni-
ci, gdje živi od mature, počela
s pisanjem nove knjige - o
ljudima smještenim u jednom
malom izmaštanom domu za
starije i nemoćne osobe neg-
dje u Podravini.

Pisala mi je u svojim e-ma-
ilovima o tome, a nerijetko bi
uslijedili i naši dugi telefonski
razgovori o sadržaju kojim se
bavila. Zapitah je, tako, jed-
nom kako i zašto je odabrala
upravo tu temu s obzirom na
to da profesionalno nije ima-
la doticaja s osobama stari-
je dobi, već naprotiv, s djecom. Ispričala mi je
da se s tom tematikom susrela prije nekoliko
godina kada je svom ocu, zbog njegove bole-
sti i slabosti, bila prinuđena osigurati smještaj u
domu. To joj, kao što možete pretpostaviti, nije
bilo nimalo lako. Odjednom se kod nje i članova
njezine obitelji pojavilo mnoštvo pitanja i di-
lema vezanih za ono što odlazak njezina oca u
dom donosi sa sobom. Kada su konačno pro-
našli odgovarajući dom i tatu smjestili tamo,
uslijedili su dani prilagodbe, trenuci odbijanja,
postupno prihvaćanje i na kraju suživljavanje s
novom sredinom, okolnostima i ljudima. Sve je
to Slavica gledala i proživljavala na svoj način,
kroz česte posjete svom ocu u domu.

Sljedeće godine i našoj je razrednici iz ško-
le u Mlinarskoj, s kojom smo cijeli život ostale
blisko povezane, trebao takav smještaj. S neko-
liko naših kolegica, i Slavica se angažirala oko
toga jer svi znamo koliko je teško pronaći, a još
teže dobiti smještaj u domu koji bi zadovoljio
barem one ključne zahtjeve svoga budućeg ko-
risnika. Naša razredna kolegica, Danica iz Ko-
njšćine, predložila je jedan lijepi manji dom u
Zlatar Bistrici te je izbor pao na njega. Nakon

toga su uslijedili - a i dalje traju - naši povre-
meni posjeti razrednici u dom, uz redovito iz-
vješavanje ostalih kolegica o tome kako je ona
i kako provodi svoje domske dane. Kako mi je
Slavica objasnila, te dvije situacije donijele su
joj inspiraciju za ovu knjigu.

Kada je, nakon nekoliko mjeseci, završi-
la s pisanjem, Slavica me zamolila da pogle-
dam tekst i uredim ga. I tako se ja prihvatih biti
urednicom njezine knjige, za koju smo se, na-
kon detaljnog razmatranja, složile da je nazo-
vemo Mali dom u srcu Podravine. Posvećena

je svima onima koji su svoj
dom zamijenili onim dru-
gim - domom za starije i
nemoćne osobe, te pleme-
nitim ljudima koji se tamo
brinu o njima na lijep i hu-
man način kao što to rade
djelatnici u knjizi.

Ništa se u ovoj knji-
zi ne odnosi na konkretne
osobe, mjesta ni događa-
je, a opet je sve nadahnu-
to upravo njima i zasnova-
no na pričama i sudbinama
kojima je autorica svjedoči-
la. Na sve to se nadogradila
Slavicina mašta i stvaralaš-
tvo te, bez daljnega, velika
doza njezinih snova i želje
da stvari prikaže onakvima
kakvima smatra da bi one
trebale biti kako bi život sa-
čuvao svoju ljepotu i dosto-
janstvo dokle god je i njega
samog.

Ovo je knjiga za sve one
koji vole prošla vremena i način na koji se ne-
kada živjelo, voljelo i slavilo - da se ne zabo-
ravi i ponešto od toga sačuva za sadašnjost i
za budućnost. Zatim za one koji se nalaze u
domovima za starije i nemoćne ili razmišlja-
ju s vremenom otići u jedan od njih i članove
njihovih obitelji, ali i svakako za one koji te
domove vode i/ili rade u njima. I - u konačnici
- za sve one koji vole dobro, pitko i pouč-
no štivo.

Knjigu je izdala Tiskara Rihtarić iz Kopriv-
nice u svibnju 2022., opremivši je koricama
koje odražavaju toplinu njezina sadržaja i jed-
nostavno vas mame da je uzmete u ruke. Uz
HSS MS-MT, izdavanje su financijski podržali
i Domovi „Baka Ilonka“ i „Petković“ te Ustano-
va za kućnu negu „Katarina“, svi iz Koprivnice,
kao i Simbex i Žvečevo iz Zagreba. Od srca im
hvala na tome!

Knjiga se može nabaviti kod autorice (poda-
ci poznati HSS MS-MT-u) po vrlo povoljnoj
cijeni te je svima toplo preporučujem.

Branka Duvnjak,
vms u mirovini, urednica knjige

ZATON: SINDIKALNO-SPORTSKI SUSRETI ZAPOSLENIKA U ZDRAVSTVU OD 25. DO 29. SVIBNJA 2022.

Na Sindikalno-sportskim susretima više od tisuću sudionika

Organizacijski odbor Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara – medicinskih tehničara i Sindikat zaposlenika u zdravstvu Hrvatske potudio se da sve dobro funkcionira, a sportaši i ekipe dobro su se pripremili za nadmetanja u mnogim sportskim disciplinama

Nakon dvije godine stanke zbog pandemije koronavirusa, članovi sindikata okupili su se u Zatonu na tradicionalnim sindikalno-sportskim susretima od 25. svibnja do 29. svibnja 2022.

Okupilo se više od tisuću sudionika, što je potvrdilo odličnu organizaciju i kvalitetnu uslugu smještaja i prehrane u Zaton Holiday resortu.

Organizacijski odbor potudio se da sve dobro funkcionira, a sportaši i ekipe dobro su se pripremili za nadmetanja u mnogim sportskim disciplinama.

Igre su protekle u izvršnoj atmosferi, a druženja, pjesme i zabave nije nedostajalo.

Rezultati sportskih natjecanja UKUPNI POREDAK

MALI NOGOMET - MUŠKI
OB „J. Benčević“ Slavonski Brod
KBC Sestre milosrdnice
OB Varaždin
NZZHM Zagreb

MALI NOGOMET - ŽENE
OB Pula
OB Dubrovnik
OB „J. Benčević“ Slavonski Brod
OB Varaždin

RUKOMET - MUŠKI
OB „J. Benčević“ Slavonski Brod
OB Varaždin
KBC Sestre milosrdnice
KP Vrapče

RUKOMET - ŽENE
OB Pula
OB Varaždin
KP Vrapče
OB „T. Bardek“ Koprivnica

BOČANJE PAROVI - MUŠKI
KP Vrapče
OB Dubrovnik
OB Pula

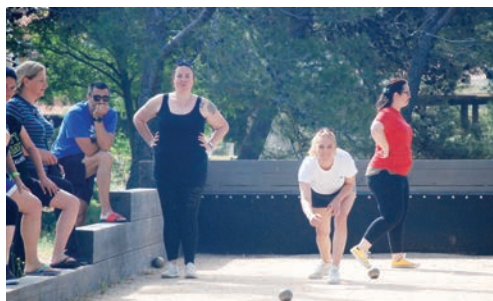
BOČANJE PAROVI - ŽENE
OB Šibenik
OB Dubrovnik II
OB Pula II

POTEZANJE KONOPA - MUŠKI
KBC Zagreb
OB „J. Benčević“ Slavonski Brod
KP Vrapče
OB „Dr. Ivo Pedišić“ Sisak

POTEZANJE KONOPA - ŽENE
KP Vrapče
OB Pula
KBC Zagreb
OB Dubrovnik

TENIS - MUŠKI
Novko, Josip, OB Varaždin
Golub, Antonio, OB Varaždin
Kovačić, Davor, OB „Dr. Ivo Pedišić“ Sisak
Kućinić, David, OB Ogulin

TENIS - ŽENE
Brgljević, Miroslava, OB „Dr. Ivo Pedišić“ Sisak
Debeljak, Monika, KBC Zagreb
Orlić, Patricia, OB Pula
Palić, Mihaela, OB „Dr. Ivo Pedišić“ Sisak

Osvojeno mjesto	Naziv ustanove	Grad	Broj bodova
1.	OB Pula	Pula	62
2.	OB Varaždin	Varaždin	57
3.	OB „Josip Benčević“	Slavonski Brod	49
4.	OB Dubrovnik	Dubrovnik	45
5.	Klinika za psihijatriju Vrapče	Zagreb	32
6.	KBC Sestre milosrdnice	Zagreb	23
7.	SU Bronhi	Šibenik	20
8.	KBC Zagreb	Zagreb	16
9.	OB „Dr. Ivo Pedišić“	Sisak	15
10.	OB „T. Bardek“	Koprivnica	3
11.	NZZHM	Zagreb	3
12.	OB Ogulin	Ogulin	1

EUROPSKA FEDERACIJA SINDIKATA JAVNIH SLUŽBI,
MEĐUNARODNA FEDERACIJA JAVNIH SLUŽBI I HSS MS-MT
UPUTILI PISMO SOLIDARNOSTI S NARODOM UKRAJINE

Stojimo uz ukrajinske radnike i sindikalni pokret, zauzimati ćemo se za mir i stabilnost u Ukrajini i Europi

Europska federacija sindikata javnih službi (EPSU) i Međunarodna federacija javnih službi koja okuplja radnike diljem svijeta (PSI) uputila je pismo solidarnosti u povodu ruskih napada na Ukrajinu. Pismu solidarnosti pridružio se i HSS MS-MT izražavajući punu podršku ukrajinskom narodu u povodu ruske invazije na njihovu domovinu.

Zahvala na solidarnosti

PSI i EPSU imaju devet podružnica u Ukrajini koje predstavljaju tisuće članova. Ljudi i sindikalisti suočavaju se s uništavanjem svojih radnih mjesta, sindikalnih objekata i domova. Prema podacima Ujedinjenih naroda, više od 500.000 Ukrajinaca već je pobjeglo iz zemlje. Ako se invazija nastavi, očekuje se bijeg do 5 milijuna ljudi.

Dana 2. ožujka 2022. EPSU i PSI organizirali su online sastanak podrške sindikata članova EPSU-a ukrajinskim sindikatima i njihovim članovima.

Dana 2. ožujka 2022. EPSU i PSI organizirali su online sastanak podrške sindikata članova EPSU-a ukrajinskim sindikatima i njihovim članovima, na kojemu je bilo više od 265 sindikata iz Europe i svijeta, od Australije do Kanade

265 sindikata iz Europe i svijeta, od Australije do Kanade. Yurii Pizhuk, predsjednik Sindikata ukrajinskih državnih radnika, zahvalio je na solidarnosti, opisujući ih kao zraku sunca za nekoga tko se skriva u podrumu. Uz sirene koje su odjekivale u pozadini, opisao je štetu kojoj svjedoči u Ukrajini, ali i naglasio kako je nemoguće pucati i istrijebiti slobodu.

Usprkos svemu

Viktoria Koval iz ukrajinskog Sindikata zdravstvenih radnika, pohvalila je radnike što i dalje rade na svojim radnim mjestima: dok su bolnice bombardirane, oni i dalje pružaju skrb; dok su škole uništene, oni i dalje podučavaju u podrumima.

Sindikalni čelnici poručuju:

Ovaj rat nije ono što želi većina radnih ljudi u Ukrajini i Rusiji. Stojimo uz ukrajinske radnike i sindikalni pokret, zauzimati ćemo se za mir i stabilnost u Ukrajini i Europi. Bez mira nema napretka za radnička prava pa čak ni za temeljna ljudska prava.

EUROPSKA FEDERACIJA SINDIKATA JAVNIH SLUŽBI (EPSU) UPOZORAVA

Zdravstveni i socijalni radnici ne mogu i neće čekati da se sustav uruši!

Unatoč upozorenjima europskih poslodavaca, sindikata i socijalnih partnera o krizi u zdravstvenom sektoru, radnicima koji napuštaju sektor te visokim razinama stresa i izgaranja na poslu, Vlade nisu poduzele ništa niti donijele konkretne mjere u rješavanju problema. Stoga je EPSU 9. prosinca 2022. organizirao prosvjed u Bruxellesu koji je održan tijekom sastanka Vijeća ministara za zdravstvo

Europska federacija sindikata javnih službi (EPSU) koja okuplja sindikate iz cijele Europe i predstavlja više od 8 milijuna zaposlenih u javnim službama, tijekom cijele godine održala je mnoge stručne sastanke i konferencije te organizirala aktivnosti koje se odnose na izazove s kojima su suočeni zdravstveni radnici u pandemiji COVID-a 19.

Kritike na Program EU 4Health

EPSU je uputio kritike na nedavno usvojeni radni program Europske komisije o financiranju Programa za djelovanje Unije u području zdravstva (Program EU 4Health) i usvajanje programa rada za 2023., istaknuvši kako navedeni program zanemaruje najvažniji problem s kojim se suočavaju europski zdravstveni sustavi i sustavi skrbi - nedostatak

osoblja.

Unatoč upozorenjima europskih poslodavaca, sindikata i socijalnih partnera o krizi u zdravstvenom sektoru, radnicima koji

napuštaju sektor te visokim razinama stresa i izgaranja na poslu, Vlade nisu poduzele ništa niti donijele konkretne mjere u rješavanju problema.

Stoga je EPSU 9. prosinca 2022. organizirao prosvjed u Bruxellesu koji je održan tijekom sastanka Vijeća ministara za zdravstvo.

Stop politici štednje u zdravstvu

Prosvjed je bio prigoda za zdravstvene radnike da iznesu svoje zahtjeve prije nego što zdravlje postane zasjenjeno krizom troškova života. Brojni radnici, članovi sindikata diljem Europe, odazvali su se demonstracijama u Bruxellesu te nebrojenim transparentima pokazali svoje nezadovoljstvo.

Iz EPSU-a poručuju: *Ovim demonstracijama pokazali smo zabrinutost za zdravstveni sektor, a i iznijeli naše zahtjeve da se Europa mora zauzeti za više javnih sredstava za zdravstvo i skrb, bez politika štednje i bez komercijalizacije zdravstvenih sustava!*

SVJETSKI DAN ZDRAVLJA OBILJEŽEN 7. TRAVNJA 2022.

SZO i EPSU: Važnost ulaganja u zdravstvenu i socijalnu skrb treba biti u vrhu prioriteta

Svjetska zdravstvena organizacija (SZO) (engl. *World Health Organization* - WHO), za temu Svjetskog dana zdravlja 2022., koji se obilježava svake godine 7. travnja, stavila je naglasak na vezu između zdravlja našeg planeta i zdravlja ljudi, životinja, biljaka - svih bića.

Posljedice pandemije, globalnog onečišćenja i povećanja kroničnih nezaraznih bolesti usmjerili su pozornost na hitne postupke za očuvanje zdravlja ljudi i planeta.

Europska federacija javnih službi (EPSU) na Svjetski dan zdravlja 2022. ističe važnost ulaganja u zdravstvenu i socijalnu skrb koje je ključno za rješavanje sve većeg nedostatka osoblja.

Dvije godine globalne pandemije razotkrile su nedostatke u europskim zdravstve-

nim sustavima i vrijeme je da se zaštite radnici koji su osigurali njegov opstanak.

Protekle dvije godine pokazale su da trajnost tih sustava uvelike ovisi o radu zdravstvenih i socijalnih djelatnika. Samo zahvaljujući njihovoj predanosti naša su društva zaštićena i naš svakodnevni život vraća se u

normalu. Predanost zdravstvenih i socijalnih radnika ne smije se zaboraviti.

Obilježavajući Svjetski dan zdravlja 2022., EPSU je pozvao kreatore politike da dvije godine „pljeska“ pretvore u vidljivu, dugotrajnu i izravnu promjenu kako bi se očuvala otpornost sektora zdravstva i skrbi.

Kao predstavnik 8 milijuna radnika diljem kontinenta - većinom u zdravstvu i socijalnoj skrbi - EPSU poziva EU i nacionalne vlade da hitno riješe problem nedostatka radne snage.

U tu svrhu, EPSU je izdao niz preporuka za europske i nacionalne kreatore politike za poboljšanje osoblja u tim sektorima.

Budućnost sektora zdravstva i skrbi ovisi o radnicima. Više nego ikad, treba ih podržati.

SRCEM ZA RANJENU HRVATSKU

Medicinske sestre i medicinski tehničari u Domovinskom ratu – svjedočenja

Za potrebe ove knjige obavio sam 82 razgovora, intervjuja s medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima koji su sudjelovali u Domovinskom ratu. Pritom nije bilo važno jesu li oni bili u vojnom ustroju, sanitetu ili su jednostavno angažirani u svojim zdravstvenim ustanovama pod radnom obvezom, niti je bilo bitno jesu li bili na prvoj crti obrane ili su svakodnevno, pod granatama, išli na posao i primali ranjenike, asistirali pri operacijama, previjali, liječili i njegovali ranjenike. Intervjuirane su osobe iz zdravstvenih ustanova s područja cijele Hrvatske te nekoliko medicinskih sestara i tehničara iz BiH koji su se potkraj rata našli u zdravstvenim ustanovama RH. Oni su bili u sastavu združenih hrvatskih snaga, HV-a i HVO-a, koje su zajednički nastupale u širim vojnim operacijama za oslobođenje zemlje. Svi razgovori snimljeni su diktafonom, objavljeni u ich formi kao osobne ispovijesti te autorizirani. U ovoj knjizi objavljena su autentična svjedočenja koja su prošla samo nužne jezične intervencije. Intervjui koji nisu autorizirani nisu uvršteni u ovu zbirku svjedočenja, a njih je ukupno desetak.

73 ratne priče

Toliko je intervjuiranih, naime – svatko zbog sebi poznatih razloga – odustalo od autorizacije. Stoga su objavljene 73 priče, poredane prema abecednom redu prezimena intervjuiranih osoba. Bez obzira na mjesto rođenja i podrijetla, pored njihova imena i prezimena u naslovu svake priče upisan je samo naziv zdravstvene ustanove u kojoj rade ili ustanove iz koje su otišli u mirovinu te kratki izvadak iz priče koji mi se učinio kao poanta razgovora. Osim svjedočenja, u knjizi su objavljeni i prilozi. Na koricama knjige objavljene su ratne fotografije iz privatnih albuma. Budući da Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara – medicinskih tehničara slavi tri desetljeća svoga osnivanja, u pri-

lozima su objavljeni i dokumenti s osnivačke skupštine od 11. svibnja 1991. te dokumenti koji trajno svjedoče o tome kako se prva hrvatska strukovna organizacija medicinskih sestara i medicinskih tehničara početkom agresije odmah stavila na raspolaganje ranjenoj Domovini. Tako, među ostalim, HSS MS-MT, odmah daje podršku Bedemu ljubavi, a Milena Delak, predsjednica Sindikata, piše predsjednicima podružnica da u sklopu svojih mogućnosti djeluju i potiču „članove da disciplinirano i visoko stručno provode sve organizirane akcije koje su usmjerene prema što bržem i efikasnijem spašavanju

ljudskih života, ublažavanju patnji ranjenih i bolesnih te organiziranju života izbjeglica i pružanju drugih oblika pomoći koje su dostupne našoj profesiji”. U to su vrijeme mnoge medicinske sestre i medicinski tehničari i kao članovi ekipa Hitne medicinske pomoći, ali i pod radnom obvezom, svakodnevno izlagali opasnosti vlastiti život radeći svoj posao. No, članovi tada mladog sindikata i njegova Predsjedništva borbu za slobodu i demokraciju smatrali su svojom dužnošću i obvezom. Među priloge u ovoj knjizi uvrštene su i ratne fotografije iz privatnih albuma koje služe kao ilustracija. Na žalost, mnoge

fotografije iz vremena rata ne zadovoljavaju nužne tehničke uvjete za tisak. Ova objavljena svjedočenja prikazuju atmosferu ratne svakodnevne prepune krvi i straha, ali i nadljudskih napora i odlučnosti da se hrvatsko društvo odupre srpskoj agresiji. Riječ je o pričama medicinskih sestara i medicinskih tehničara iz vremena u kojemu se Hrvatska borila na život i smrt. Dragovoljci su znali da, ako nešto pođe po zlu, osim suborcima na položaju, mogu vjerovati i onima koji će im pružiti prvu pomoć, evakuirati ih i odvesti u najbližu zdravstvenu ustanovu.

U temeljima države

Medicinsko osoblje dragovoljcima je u tim teškim vremenima ulijevalo onu prijeko potrebnu sigurnost. Pa ipak, mnoge medicinske sestre i medicinski tehničari nemaju status dragovoljca, čime im je, kako mnogi od njih tvrde, učinjena golema nepravda. Međutim, svrha ovoga rada nije propitivanje političkih odluka. Autor i Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara i tehničara ovom knjigom žele odati priznanje nesebičnim ženama i muškarcima koji su, kad je bilo najteže, dali obol obrani domovine. U temelje hrvatske države, slobode i demokracije ugradili su sebe, svoj poziv, znanje i mladost. Nadam se da sam ovom knjigom od zaborava otkrnuo djelić naše prošlosti, što će, vjerujem, zainteresiranima pomoći u boljem razumijevanju Domovinskog rata. Ova knjiga ujedno je i poticaj drugim autorima i izdavačima u razumijevanju činjenice kako je objavljivanje memoaristike od velike važnosti za kolektivno sjećanje na sudbonosne događaje iz naše povijesti. Temeljna teza u pozadini ove knjige je da rat nisu dobili samo političari i generali, nego obični ljudi, upravo žene poput medicinskih sestara i muškarci kao što su medicinski tehničari, radnice i radnici, s liječnicima i, naravno, dragovoljcima, hrvatskim vojnicima.

Ivica Radoš

Početkom agresije članovi tada mladog Sindikata stavili su se na raspolaganje ranjenoj Domovini svakodnevno izlažući opasnosti vlastiti život radeći svoj posao